

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 25.— Din
za izozemstvo 40.—
neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 4 in 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova a.Račun pri pošti. Čekov.
savodu št. 11.842.

Volilcem v Sloveniji!

Pred zgodovinsko odločitvijo stojite. Usoda naše ožje domovine je v vaših rokah.

Leta 1923. se je SLS posrečilo izvabiti večino slovenskih volilcev v fronto avtonomistične kljubovalnosti in pozneje celo v vratomno izdajniško politiko Stjepana Radića.

Posledica te katastrofalne politike je izolacija Slovencev v državi, padanje njihovega vpliva. Vsi stanovi trpe na gospodarskih posledicah politike SLS, ki je Slovenstvo zapeljala v protidržavno fronto.

Zanemarjeno je ostalo parlamentarno delo, ki bi prineslo izenačenje bremen in dolžnosti. Pač pa se je brezplodni prepir zaostрил do skrajnosti.

Danes more že slepec čutiti, da je pot, kamor je Slovence zavedla SLS, napačna. V prepad jih vodi, v gospodarsko smrt, v politično brezpomembnost.

Nazaj v realno politiko! Proč s prepri plemenskega in verskega značaja, ki nas slabijo! Čemu verski prepri, ko nihče ne ogroža vere? Čemu plemenska zavist, ko Slovenstvo ni v nikakoli nevarnosti?

Narodni blok hoče Slovence uvesti v ustvarjajočo državno politiko. Za vse naše stanove, ki so enako potrebni narodovemu obstoju, hoče doseči pogoje harmoničnega napredka.

Narodnemu bloku lahko zaupa kmet, kajti med volilci Narodnega bloka je gotovo že danes milijon kmetov, ki tvorijo jedro Narodno-radikalne in Samostojne demokratske stranke.

Zaupata mu lahko obrtnik in trgovec, ki sta najbolj interesirana na tem, da v državi vlada red, povsod isti zakoni, ista sodišča in neoviran promet brez državnopravnih preprek.

Zaupaj mu lahko nameščeneč, čigar usoda je vezana z bojem zoper draginjo in z ureditvijo državnih financ, kar zmore le krepka delovna večina.

Zaupaj mu lahko tudi delavec, ki vé, da so vse socialne pridobitve delavstva v Jugoslaviji vezane na Samostojno demokratsko stranko, ki je izdala v agrarni državi edino pravilno parolo, da naj se strokovne delavske organizacije depolitizirajo, delavec pa naj kot polnovreden državljan sodeluje v velikih državnopravnih strankah.

Proč s političnim razrednim in stanovskim bojem, ki gre edino za tem, da narod politično razkroji v popolno nezmožnost za delo. Proč s malimi stranicami, ki temelje itak le na osebnih mrznjah!

S prezirom gremo preko napadov osebne narave, ki jih mrgoli v sovražnem časopisu. Nikdar nismo v politiki iskali osebnih koristi.

S prezirom gremo tudi preko očitkov, da nimamo srca za Slovenstvo in da preveč čutimo z državo in s Srbstvom. Na vse to odgovarjamo: Močna Jugoslavija je edina garancija za svobodno Siovenstvo!

Ljudje, ki jim le po vsej njihovi vzgoji narodna zavest nekaj manjvrednega, nas starih nacionalistov ne bodo učili narodnih dolžnosti.

Zato vas pozivljamo v odločilno borbo. Danes in jutri bodi vsak izmed nas agitator!

V nevarnosti je ugled in kredit naše države, v nevarnosti je naše gospodarstvo.

Pozabite na osebne in krajevne spore in pomislite, da bodo v nedeljo odločali stolišči, ki pa se sestavljajo iz drobnega dela stoterih in tisočeri narodnih delavcev.

Obča zmaga Narodnega bloka je gotova. Na delo, da zmaga tudi med Slovenci!

V Ljubljani, 6. februarja 1925.

DR. GREGOR ŽERJAV.

GLAVNA
VOLILNA PISARNA
NARODNEGA BLOKA
za
LJUBLJANOv KAZINI, I. nadstropje.
Telefon št. 418.

Ne dajte se begati

Klerikanci in njihovi zavezniki napovedujejo strahovite volilne laži Narodnega bloka. Pišejo in farbajo ljudi, da bodo demokrati izdali faksimile ponarejenega papeževskega pisma, da bodo izdali ponarejenega «Slovenca» itd. Vse to pišejo naši nasprotniki po znanim izreku tatu, ki kaže na drugega in kriči «Prime tati!»

Res je namreč, da imajo klerikanci in njihovi zavezniki za nedeljo pripravljeni že celo vrsto brezvestnih volilnih lumparij. Ponarejali bodo brzojavke in si izmišljali telefonske vesti. Razglasili bodo, da je vlada padla. Zlorabiti hočejo ime pokojnega dr. Ivana Tavčarja, zlorabiti imena drugih mož. Deliti in lepiti bodo letake in lepake, neumne in nesramne. Zmožni so, ponarediti «Jutro» in «Domovina».

Volilci, ne pustite se begati. Niti Narodni blok, niti demokratska stranka ne bosta izdala nikakih novih navodil. V nedeljo ne sme delati nobena tiskarna, vsi letaki in lepaki morajo biti zato natisnjeni najkasneje danes. Naj bi se zgodilo v nedeljo karkoli, noben plakat ali letak ne more biti natisnjen pred pondeljkom.

«Domovina» je izšla v torek in v nobenem slučaju ne izide več pred volitvami. «Jutro» izide danes na 8. jutri, v nedeljo na 12 strani in nato v pondeljek z volilnimi rezultati. Ako dobite kje kako drugo številko «Jutra», vedite, da je ponarejena.

Preplašiti vas bodo hoteli z izmišljenimi poročili o nemirih, izgredih. Vedite, da lažejo. Za red in mir je poskrbljeno v celi državi in ni je moči, ki bi ju mogla kaliti. Pomislite tudi, da tik pred volitvami, ali celo na dan volitev nikdar in nikjer še ni odstopila nobena vlada.

Zato, somišljeniki, se ne dajte z ničemer begati. Naj delajo volilni sleparji, kar hočejo, naj se zgodi karkoli, vsi poldite neomalno in zanesljivo na volišče in vrzite kroglice v Ljubljani v I. (prvo), na Kranjskem v II. (drugo) in na Štajerskem v IV. (četrto) skrinjico. Kdor vam bo pripovedoval kaj drugega ali Vas skušal kakorkoli odvrnati, vedite, da je volilni slepar, pa naj bo to človek ali tiskan papir.

GLAVNA
VOLILNA PISARNA
NARODNEGA BLOKA
za
volilno okrožje
LJUBLJANA - NOVO MESTOje
v NARODNEM DOMU, I. nadst.
Telefon št. 123.AVSTRIJA OBZALUJE GRASKI
DOGODEK.

Beograd, 6. febr. p. Danes opoldne je avstrijski poslanik Hoffinger obvestil dr. Nisčiča, da je njegova vlada izjavila svoje obžalovanje povodom dogodkov v Graecu ter da bo izvršila strogo preiskavo.

Borza

CURIH: Beograd 8.37, London 21.80
Milan 21.52, Praga 15.30, Bukarešta 2.70
DUNAJ 0.0075.DUNAJ: Beograd 1145 do 1148, Bodim
peka 98.10 do 98.90, Milan 2942 do 2954
New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3834
do 3846, Praga 2004 do 2104, Varšav:
13.600 do 13.700, Curih 13.690 do 13.740
dinarji 1141 do 1147, lire 2935 do 2955
BERLIN: Beograd 6.705, Milan 17.42
Praga 12.87, Curih 80.94.

Izzivanje neredov se je že pričelo

Vlada svari opozicijo pred kršenjem volilne svobode ter bo najstrožje nastopila proti vsakemu poskusu rušenja mira. — V Zagrebu je sinoči že prišlo do prvih izzivanj. — Klerikanci oborožujejo teroristične tolpe.

Beograd, 6. februarja, p. Vlada je danes iz več krajev prejela vesti, da nameravajo separatisti, obupajoč nad svojim uspehom izzvati neredne ter kompromitirati volitve. Ne le na Hrvatskem, temveč tudi v Vojvodini ter v Sloveniji so separatisti organizirali oborožene tolpe. Klerikanci imajo borbene čete pod imenom «slovenske straže». Te čete imajo predvsem nalogo, v klerikalnih občinah, kjer se pojavlja velika zpatičnost volilcev, nagati volilce na volišče ter jih prisiliti, da glasujejo za klerikalno stranko. Veliki župani so dobili stroga navodila, da vsak poskus takega terorja v kati zadušijo.

Zagreb, 6. februarja, n. Nocoj ob 18. je okrog 300 oseb broječa grupa frankovskih, radičevskih in komunističnih elementov demonstrirala v Zagrebu od Dolge ulice proti Pejačevićevemu trgu, ter klicala nekemu Geroševiću, ki je bil svoj čas obsojen na vešala, pozneje pomiloščen. Mnogiča je vzklikala za hrvatsko republiko. Demonstranti so v ilici pri upravi «Rije-či» razbili izlozbe. Vleed tega je nastala precejšnja panika. Zagrebški trgovci so v strahu za svoje izlozbe začeli zapirati trgovine. Medtem je množica demonstrantov narasla in sprevod, ko je prišel do Pejačevićevega trga, je štel že do 1000 ljudi. Tam je neki radičevski boljševik govoril proti današnjemu režimu. Režiarstvo, ki je imelo poostreno službo, je kmalu napravilo red, demonstranti pa so se umaknili na Pantovčak in na druge prostore, odkoder so začeli metati kamenje na policijo. Policija jih je napadla ter demonstrante razpršila. Nadzornik straže Germanović je bil ol kamna težko zadet v prsa. Aretirani sta bili samo dve osebi. Zagrebška policija je že danes nalepila po mestu opomine, da bo z vso strogostjo čuvala mir in red pri volitvah ter da se bo vsak poizkus nemirov najostreje kaznoval, v slučaju sile tudi z uporabo orožja.

Politična posvetovanja v Beogradu

Radičevske skrinjice ne bodo odstranjene. — Razgovori Pašića z ministri. — Konferenca vlade.

Beograd, 6. februarja, p. Danes so se v min. predsedništvu vršila številna posvetovanja. Zvečer je bila pod predsedstvom Pašića kratka konferenca vlade. Ministri so izjavili novinarjem, da se je razpravljalo o volilni situaciji. Pred to konferenco je minister dvora Janković posetil Pašića, s katerim je imel kratek razgovor.

Popoldne je bilo zborovanje radikalne stranke v Zemunu, ki je bilo zelo dobro obiskano. Govoril je minister Boža Maksimović.

Izdajanje madžarskega lista «Hirap» je prepočedano.

Nocoj je imel sejo Davidovićev glavni odbor, na katerem se je poročalo, da je vojni minister izdal naredbo, da se pošljejo večji odredi vojske na Hrvatsko, tako en polk dravske divizije in dva

polka drinske divizije.

Iz vladnih krogov se ne more ničesar doznati o sklepu zastran radičevskih skrinjic, dasi je to vprašanje že definitivno rešeno in so tudi veliki župani že dobili vse zadevne instrukcije. Kakor se dá soditi, radičevske skrinjice ne bodo odstranjene. Novinarji so se danes obrnili na notranjega ministra Božo Maksimovića, da poda kakšne konkretne informacije. Toda notranji minister je smehljaje poudaril, da v zadevi radičevskih skrinjic ne more podati nikakega objasnja. Izjavil pa je, da bo na dan volitev privatni telefonski promet res eliminiran, da uradno poslovanje oblasti ne bo v nikakem oziru ovirano. Tekom popoldneva je notranji minister dalj časa konferiral s Pašićem, kamor je prišel tudi minister pravde dr. Lukinić.

Pravnik poslov v Madridu Radomir Luković v istem slovestvu v Carigradu; Konstantin Fotić za načelnika oddelka in za stalnega delegata pri mednarodni donavski komisiji Miloš Mihajlović.

Runrunija dobila lastnega patrijarha

Bukarešta, 6. februarja, v. Včeraj se je vršil na slavnostni seji sv. Sinoda akt, ki se mu pripisuje velik zgodovinski pomen. Prvi metropolit v Bukarešti dr. Miron Cristea je bil burno pozdravljen povišan v čin pravoslavnega patrijarha. Ličstino, ki ustanavlja rumunski patrijarhat, je podpisalo 13 pravoslavnih škofov in 5 metropolitov. S strani vlade jo je podpisal prosvetni minister Lepadatu. Celokupna javnost je z zadovoljstvom sprejela ustanovitev patrijarhata.

Turčija odklanja grške zahteve

Odgovor na grško protestno noto. — Izgnati hočejo še več pravoslavnih dostojanstvenikov.

Paris, 6. februarja, s. Turški odgovor na grški protest proti izgonu ekumenskega patrijarha je bil že včeraj izročen grškemu odpravniku v Angori. Vest o stališču turške vlade se v uoli potrjuje. Nola spominja na to, da je izmet paša na lausannski konferenci izjavil, da je Turčija pripravljena tudi nadalje trpeti patrijarhat v Carigradu. Patrijarhat in redanega patrijarha pa je treba razlikovati. Tudi patrijarh se mora pokoravati zakonu o izmeni prebivalstva, vsled česar ima turška vlada pravico, da ga izžene. Tostališče je odobrila tudi komisija za izmeno prebivalstva. Grška nota vsebuje poleg tega nasprotje, ker na eni strani priznava sklep komisije za izmeno, na drugi strani pa protestira proti njemu. Tako dejansko stanje je v diplomatskih analih gotovo zelo redko. Turška vlada ne more predložiti tega spora mednarodnemu sodišču v Haagu in istočasno protestira proti temu, da se skuša Grška vmešavati v notranje zadeve Turčije.

«Petit Parisien» javlja, da s turške strani niso pripravljeni, da bi po nasvetu Francije odnehali od tega, da ne bi izgnali še drugih grških prelato.

Atene, 6. februarja, s. Agence Athenes javlja: V nasprotju z izjavami, ki jih je podal turški ministrski predsednik Feti beg v angorski narodni skupščini, se na merodajnem mestu ugotavlja, da je

mešana komisija na svoji seji dne 28. januarja jasno in točno izjavila, da glede patrijarha Konstantina ne more storiti sklepa, ker se vprašanje izmene z ozirom na osebo metropolita ne more načeti in pomeni veljavnost njegovih statulov in njegove funkcije vprašanje, ki leži izven področja konvencije o izmeni, čije izvedba je bila poverjena tej komisiji. Ker gre za konvencijo manjšin ter interpretacijo lausannske pogodbe, bo treba zaprositi mnenja Sveta Zvezde narodov ali mednarodnega razsodišča v Haagu.

JUGOSLAVIJA ODKLANJA INTERVENCIJO V ANGORI

Beograd, 5. februarja, p. Jugoslovenska vlada je odgovorila danes Grški, da ne more napraviti nobenega koraka pri turškem kabinetu, ker ni s Turčijo v diplomatskih odnosih.

Naša vlada je dobila obvestilo, da vztrajajo grški volaški krogi na tem, naj se reši spor s Turčijo z orožjem v roki. Turčija stoji na stališču, da ne želi vojne, da pa bo dala Grkom, ako je napadejo, dobro lekclijo.

Sporazum med Jugoslavijo in Južno železnico

Dunaj, 6. februarja, s. Donavsko-savsko-jadranska železniška družba sporoča, da je prišlo pri razgovorih med jugoslovensko vlado in odborom obligacij narjev glede plačil jugoslovenske vlade temu komiteju do sporazuma v tem smislu, da bo jugoslovenska vlada plačala zaostanek za leto 1923, ki znaša skupno 5.800.000 zlatih frankov, v štirih letnih obrokih po približno 1.450.000 zlatih frankov, in sicer vsakega 1. novembra v letih 1925, do 1928. Istočasno bo poravnala v rimskem sporazumu predvidene zamudne obresti. Jugoslovenska vlada je storila vse mere, da za bodočnost zasigura redno plačevanje četrtletnih plačil ter istočasno odplačuje zaostale kvote za leto 1924, tako da bo komite mogel že 1. marca pričeti s polnim izplačevanjem zapadlih kuponov.

Vatutna unija med Avstrijo in Madžarsko

Dunaj, 6. februarja, s. Ze nekaj dni se širijo govorice, po katerih se namerava izenačiti avstrijsko in madžarsko krono. Po zadnjih vesteh iz Zeneve se je o tej zadevi obširno razpravljalo med delegacijami pri Zvezi narodov. Predsednik madžarske narodne banke dr. Popovics in predsednik avstrijske narodne banke dr. Reich sta trenutno v Zenevi. Doseči se boče, da bi bilo denarno razmerje med Madžarsko in Avstrijo isto kot pred izbruhom vojne. Dalje naj bi veljali avstrijski bankovci na Madžarskem in obratno.

Rusija v svetovni politiki

London, 6. febr. s. Po časopisnih vesteh iz Moskve je imel Rakovski, ki se nahaja trenutno na propagandnem potovanju po Ukrajini, v Harkovu velik govor o mednarodnem položaju sovjetske Rusije, v katerem je med drugim izjavil, da bo leta 1925 prineslo Rusiji priznanje Amerike. Mednarodni položaj Rusije je s priznanjem Italije, Anglije, Francije in Japonske postal tak, da mora sedeti tudi priznanje Amerike. Moskva bo postala najvažnejši evropski opazovalni center bližnjega in daljnega vzhoda. Izvedba Davesovega načrta nudi Ameriki ugodne pogoje za udelestvovanje svojega kapitala v industriji. Prijateljski odnosi z Japonsko značijo veliko politično dobrobo in Rusia v zvezi z Japonsko in Kitajsko predstavljajo danes edini res važni faktor na daljnem vzhodu. Ker ima Rusia z Anglijo največ spornih točk, je treba najti pota, da se dference z njo, ki so utemeljene v zemljepisni legi obeh držav, čimprej uredi. Sporazum z Anglijo bo eden glavnih ciljev bodočega diplomatskega znanjega delovanja sovjetske vlade.

Vsi Čehi za Narodni blok

Beograd, 6. februarja, r. Odbor čekoslovaških državljanov, ki imajo pri nas volilno pravico, je s posebnim proglasom pozval Čehoslovake, da glasujejo za kandidatne liste Narodnega bloka, ker je čekoslovaška republika posebno zainteresirana, da v kraljevini SHS čimprej pride do konsolidacije in ker ravno stranke Narodnega bloka v tem oziru dajejo absolutna jamstva.

Imenovanja v diplomatski službi

Beograd, 5. febr. p. Nocoj je sprejel kralj v daljši avdienci zunanjega ministra dr. Nisčiča, kateremu je podpisal večje število diplomatskih ukazov. Dosedanji konzul v Zadru Vaso Protić je imenovan za konzula v Celovcu, poslanski svetnik v Bruslju Miroslav Janković za poslanskega svetnika in odpravnika poslov v Madridu. Radomir Samenković za generalnega konzula v Düsseldorfu, konzul na Krfu Spira Pavlovič za poslanskega svetnika v Atenah, Filip Dominiković za poslanskega svetnika v Budimpešti in Stanislav Mihelj za tačnika pri istem poslanstvu. Jevrem Tadić za ravnatelja političnega oddelka zunanjega ministristva, dosedanji ravnatelj tega oddelka Stanoje Mihajlovič pa za poslanskega svetnika v Varšavi, od-

Ravniharjeva kupčija s klerikalci razkrita

Ravnihar na klerikalni kandidatski listi za občinski svet. — Pristal je, da se vrne na magistrat dosedanj režim klerikalnih boljševikov. Tudi ta kupčija mu ne bo uspela.

Še včeraj dopoldne je dr. Ravnihar dal v svojem listu tiskati »Svarilo za volilce«, v katerem piše, da hoče »Narodni blok« s lažni premostiti njegove redke pristaje ter vreči med volilce tudi vest, da je »dr. Ravnihar izdal napredno Ljubljano«, včeraj popoldne pa je dr. Ravnihar podpisal s klerikalci skupno volilno listo za ljubljanski občinski svet. Lista je taka, da bi se Ljubljana z njo, ako bi uspela, izročila na milost in ne milost klerikalnim boljševikom. Klerikalni magistratni režim, ki je davil Ljubljano zadnja leta z neznosnimi davki ter z zaplavljanjem občinskega denarja, bi bil po Ravniharjevem načrtu zopet na svoj postavljen. Ker vedo napredni Ljubljani, da ta klerikalni režim na magistratu ni bil le sramota za napredno Ljubljano, marveč tudi atentat na žep davkoplačevalcev, ne more biti v Ljubljani — razven dr. Ravniharja ter njegove brezvestne in neznane klike — nikogar, ki bi ne uvidel, da je dr. Ravnihar s tem, da kandidira med klerikalci za občinski svet, zagrešil nad napredno Ljubljano novo izdajstvo, katerega se pa hvala Bogu naprednim Ljubljancem ni treba več bati. 18. marca se bo ponovilo 1. 1908., ko je bil v Ljubljani dr.

Ravnihar deželnozborski kandidat klerikalcev in Nemcev, ponovila se bo pa tudi Ravniharjeva sramota, da bo propadel, kakor je propadel 1. 1908. Danes pa ne gre za razmišljanje usode dr. Pogoreta pri občinskih volitvah, marveč za to, da se ugotovi najhujšo neznajnost in politično nepoštenost dr. Ravniharja. Samo v zadnjih dveh letih ni nič manj kot devetkrat menjal politično harvo in politični program. Bil je demokrat, nato zagrebški kongresist, nato »grupa okoli «Slov. Narodas», pozneje Jugoslovanski zajedničar, še pozneje Napredni blokaš, za tem radikal, za naslednje skrajševski volilni Narodni zajedničar, včeraj pa je postal — klerikalec. Ravnihar je drzen dovolj, da na teh devetih metamorfozah računa tudi na neznajnost ostale napredne Ljubljane, od katere pričakuje, da bo v dveh letih devetkrat za njim »skakala, devetih pa skočila pod krivo palico«.

Dejanja dr. Ravniharjeva so tako jasna, da ni treba, da bi o njih še izgubljali besed. Tudi najožji pristajač dr. Ravniharja, ako mu ni v njegovi bližini zamela vsaka vest za poštenje in dostojnost, mora reči: Fej tajfel!

Klerikalni načrt za osvojeitev Ljubljane razbit

Delavstvo odklonilo klerikalni predlog za skupen nastop pri občinskih volitvah.

Jutri poteče rok za vlaganje kandidatskih list za občinske volitve v Ljubljani. Klerikalci, ki imajo že od razpisa skupščinskih volitev sem, pakt s takozvanim brat-kim sporazumom, ohraneno z Ravniharjevo klico, so skušali pridobiti tudi delavstvo za skupen nastop proti Narodnemu bloku. Ta načrt se jim je popolnoma ponesrečil. Zastopniki delavstva so va bila klerikalcev odločno odklonili ter se pogajanj sploh udeležili niso. Tako ostanejo gospodje iz katoliške tiskarne v družbi z Ravniharjem in skrahiranimi modrimi generali & la Juvan in Kravos s a mi ter bodo tudi pri občinskih volitvah doživeli elementaren poraz. Klerikalci se sicer hvalijo, da so za svojo listo pridobili tudi 8 gospodov, ki se jih prišteva socializmom. Toda tudi ta njihova špekulacija na osebno ambicioznost tega ali onega salonskega socialista se ne bo obnesla. Socialistična stranka je po bridkih izkušnjah iz za razložen »model« vank s klerikalci spoznala, kam vodi breznačelna politika ter je sklenila, da se nikdar več ne spusti v kompromise s črno reakcijo. V tem sklepu so jo potrdili še njeni uspehi na Stajerskem, kjer imajo socialisti izgleda na lep volilni uspeh, haš vedel svoje konsekvence načelne politike, medtem ko so v Ljubljani žalostno skrahirani. . . . Lista, ki jo bodo jutri vložili klerikalci za občinske volitve, je torej

lista klerikalne izolacije, pokvarjena z imenjem nekaterih naprednih izdajalcev in političnih koristolovcev. Sramovali se je bodo celo poštene pristaje SLS sami.

DELAVSKI SHOD V MESTNEM DOMU.

Sinoči se je vršil v Mestnem domu dobro obiskan shod radikalnega delavstva, ki je postavilo v vseh treh okrajih listo »Delavsko-kmečkica republikanskega bloka« z nosilcem Ivanom Makucem. Govorniki so na shodu ostro napadli vse nasprotne stranke, posebno brezobzirno pa so razkrinkali nepošteno, ličnisko in protiljudsko politiko stranke krvavih vitezov z Zaloške ceste, klerikalcev, ki zopet vabijo slovenske delavce na svoj lim. Zborovalci so burno pritrdili in dvoran je opetovano odmevala od ozorčanih fej-klicev proti klerikalcem.

Med zborovalci sta krožila dva letaka, eden, ki pozivlja delavstvo, da glasuje za listo I. Makuca, na drugem pa je naslikana krvava klerikalna roka, od katere prstov kaplja kri z Zaloške ceste. Ta letak je med navzočimi izzval globok utis in ko je nekdo povedal, da se socialisti zopet pogajajo s klerikalci za občinske volitve, je bilo slišati mnogo ostrih opazk proti »izdajalcem delavske stvari«.

Shod, ki se je v ostalem vršil mirno, je izzvenel v klicu »Korošcu in njegovim pomagačem niti enega delavskega glasu«.

Zanimiva razsodba mariborskega sodišča

Mariborski veliki župan je, kakor smo že poročali, na temelju pooblastila člena 138, ustavil izhajanje »Straže« in »Slovenskega gospodarja«. Kakor znano, obstoja med upravno sodniško oblastjo interesantno spor, ali velja tudi za ustaviteljev listov čl. 13. in ali se ima torej ustavitelj predložiti sodišču v odobrenje. Ker se je ljubljansko deželno sodišče postavilo na stališče, da velja predpis člena 13/2, tudi za ustaviteljev listov, je mariborski veliki župan ustavitveni odlok predložil okrajni sodniži.

Toda mariborska sodniža se je postavila na drugo stališče ter je izrekla, da je po njenem mnenju predložitev nepotreben. V skladu tega je izrekla svojo nekompetenco in upotila zadevo nazaj na upravno pot.

Sklen okrajnega sodišča se glasi: Okrajno kot tiskovno sodišče v Mariboru je danes v nepravni sodi po zahtevanju državnega pravdnštva izreklo:

Predlog državnega pravdnštva, da sodišče v smislu čl. 138. in 13. ustave z dne 28. junija 1921, potrdi prepoved izhajanja in razširjanja v Mariboru izhajajoče periodične tiskovine »Straže« od strani policijskega komisarijata v Mariboru, se zavrne.

Razlogi. Prepoved se je izrekla na temelju člena 138. ustave, ker vsebujejo v prepovedi navedeni članki »Straže« znake pregreška po § 103. a. k. z., ker izražajo k mrčnji do države kot celote in plemenskemu ter verskemu razdor. V tem primeru pa ni treba potrditve prepovedi od strani sodišča, oziroma razveljavne, ampak je to predpisano samo glede v členu 13. utvare omenjenih primerih glede tam navedenih kaznivih dejanj, med katerimi ne spada pregrešek po § 103. a. k. z. Člen 138. ustave tudi izrecno naveda, da velja za njegov primer tretji odstavek člena 13., iz česar je sklepati,

da je zakonodajalec izključil tu v drugem odstavku člena 13. omenjeno potrditev prepovedi po sodišču, kjer gre za manjši pregrešek. — Stergar, višji sodni svetnik.

Ahmed beg — predsednik albanske republike

Prvotno poročilo, da bo šele nova albanska skupščina izvolila državnega predsednika republike, se ni izkazalo kot točno. Dne 31. januarja je konstituenta izvolila Ahmeda bega Zogu za predsednika, in sicer za dobo sedmih let, istočasno pa tudi določila, da ostane Tirana stalno prestolnica Albanije. To je vsakogar eden najvažnejših dogodkov v notranjem razvoju Albanije.

Kakor znano, Ahmed beg Zogu nima s svojo stranko samo večine v albanskem parlamentu, marveč šele s pomočjo koalicijske sorodnih strank. Rač vsled tega je ostalo njegovemu režimu vse čas nekaj nestalnega, ako bi se koalicijske vladnih strank v kakršnekoli oziru kaj oslabila ali razprla. Bi prišel Ahmed beg v kočljiv položaj. To se je v preteklosti že zgodilo in ko je izbruhnil upor pod vodstvom Fan Nolijevih pristajev, je imel pr. predsedstvo vlade šef begovske skupine Vroni, kar je v precejšnji meri upornikom olajšalo uspeh. Predsedstvo vlade je tedaj premalo stabilna oblast, da bi mogel ostati Ahmed beg zadovoljen z njo, zlasti v burnih današnjih časih. Zato je z interesom notranje konsolidacije gotovo potreben in v največji meri koristno, da si je Ahmed beg poslal v predsedstvu republike ono visoko mesto, ki daje njegovi faktični oblasti tudi pravno osnovo, kar je vendarle mnogo vredno, dajši se v anarhičnih notranjih odnošajih Albanije takim pravnim natančnostim ne sme pripisovati prevelikega pomena. Dalje pa daje predsedniško mesto njegovi oblasti stalnost, kontinuiteto: Ahmed beg more s svoje nove pozicije stalno nadzirati ves no-

tranji razvoj države, ga voditi in stabilno regulirati razne nasprotujoče si struje, ki gotovo tudi v bodoče ne bodo delile priznanje s konflikti. Seveda si mora biti vsakdo na jasnem, da leži slej ko prej glavno poročilo njegove moči in glavni fundament stabilnega stanja v faktični moči, ki stoji za šefom države, ki se more vsak trenutek vreči na tehtnico.

Nedvomno je, da je na politiko Ahmed bega odločilno vplival tudi vzgled Kemal paše, ki si je prav tako faktični moči, katero si jo je ustvaril z zmogovito vojsko in obnovljeni Turčiji, položil zanesljiv pravi in formalni temelj v predsedniškem dostojanstvu v republiki. Vzglede Turčije ima na vse muslimane, in tako tudi na Al-

bance, velik vpliv.

Mi moremo samo želeli, da se Ahmedov vpliv dobera utrdi v Albaniji, ne le ker nam njegova politična smer ni sovražna, marveč ker moramo pozdraviti z največjim zadovoljtvom, ako se notranje razmere v Albaniji stabilizirajo, da zavladajo ob meji redni odnošaji in se izpolnesejo tla nadlogi kačaskih napadov. Zato je želeli, da Ahmed beg, komaj devetindvajsetletni voditelj Albanije, tudi v bodoče razbije vse prevratne poskuse, ki se bodo nevoljno še pojavili zoper njegovo oblast. Eden prvih uspehov pa bo brezdvomno ta, da se Ahmedu posreči pri novih volitvah dobiti večino, ki bo na temelju ustvarjenega stanja gradila dalje.

Pat in Patachon

Nedeljski politični k'no v Ljubljani

In naša sta se dva komedijanta.

Politične beležke

RAZMIŠLJAJTE!

Klerikalci so na svoje kandidatske liste postavili kar devet duhovnikov. Razume se, da v najboljših okrajih. Predstavljajte si, kakšnega vruga bi ugazniali klerikalni listi, ako bi kaka napredna stranka kandidirala devet učiteljev, devet odvetnikov, ali sploh enako število pripadnikov enega in istega stanu. In vendar se farovski - magnatska klika SLS drzne neprestano popularizirati, da je edina ljudska stranka, edina predstavnica slovenskega ljudstva, edina zaščitnica slovenskega človeka. Ko se je lani priprila do vlade, so duhovniki - poslanci zasedli najboljša mesta. Korošec in Kulovec sta sedla v ministrske fotelje. Hohnjec pa je postal podpredsednik Narodne »kupčije«. Zato ni bilo treba še posebej navajati, da so gospodje rezali vladni kolovč le duhovnim sobratom, za maso volilcev pa so se brigali kakor za lastni sneg.

Letos torej na imajo klerikalci kar devet duhovniških kandidatov. Beg se namili slovenskih volilcev, ako bi bili več izvoljeni, ne bi nas pa mogel rešiti propasti, ako bi celo prišli na vlado.

+ Ravniharjev manifestacijski zbor se je vršil sinoči v kavarniški sobi ljubljanskega Narodnega doma v obliki sestanka »zaprtnikov«. Zbralo se je 54 ljudi. Vlado je skrajno malodušno razpoloženje in med navzočimi je prevladovalo miselnje, da Ravniharjeva zasednica pri volitvah ne dobi niti 300 glasov. Voliti jo bodo le g. Ravnihar, Jelacina, Hacin in nekateri z njeni v ožjih zvezah stajači voletrgovci ter g. Juran, Kravos, Rozine in njihova ožja družba. Dr. Ravnihar je imel predavranje o bratskem sporazumu, ki bo po njegovem mnenju nastavljen le do 1000 let. Bolj zainteresan je bil g. Juran, ki je naznanil, da je kupčija s klerikalci, katere prvi del je Ravniharjeva kandidatura, sedaj tudi v drugem delu dovršena in da je Ravniharjeva klika podpisala včeraj skleneno listo s klerikalci za občinske volitve. »Zaprtniki« so se razili, ne da bi bili svoje slavne »napredne« voditelje vržili iz dvorane.

+ Nacionalisti za Narodni blok. Ljubljanski Orjunaši so imeli v petek zvečer v Mestnem domu shod, ki se ga je udeležilo okrog 600 članov. Po govorih g. Vladimira Levstika, inž. Marka Kranjca in drugih je bila soglasno sprejeta resolucija, ki poziva vse nacionaliste, da z ozirom na protinacionalno in protidržavno hujkanje klerikalcev in nje-

hovih zaveznikov volijo povsod v Sloveniji izključno liste Nar. bloka.

+ Voliti prepusti Radiča za Slovenijo. V uradni »Hrvat« se zastra volitve v Sloveniji predprijeto radičevcem, da na franekom »Ujlo Radiča, na Kranjskem Prepeha, v sami Ljubljani pa priporoča, da volijo dr. Korošec, ki sicer ne vodi republikanske in docela slovenske politike, a vendar njegova politika pošteno ohranja celotnost Slovenije in vseh narodnih teritorijev ter prehod od avtonomije k federalizmu. To naj bi torej bil edini skladen nastop »narodniškega bloka«. Ravno v beli Ljubljani so se znašli bratci, ki se sicer obupno trzajo na deželi. Naravno, da bo Narodni blok v Ljubljani poleg klerikalcev pregazil tudi njihovo republikansko pripravo.

+ Prepovedno je prišel zvonit klerikalni mežnar, ki se v »Slovenec« podpisuje za »državnega uradnika«, opeva tigrovske »meteore«, zmerja za Čarugo in priporoča stranki in pa Koroščevo skrinjo. »Zlato za zlato, zvestoba za zvestobo« kliče ta državni uradnik v talarju in rdečem kolarnju. Prepovedno je prišel zvonit, kakor se mu je lani pregodilo zreklo, da uradnik samo žre in žre... Poznamo ga po knofih, jezuita! Prav tako pa poznamo istega rejeneza gospoda, ki istočasno nastopa za hrabrega doktorja šine poje slavospev železnišarjem in blasfemijo o trhovelskih dogodkih. Poznamo ga, piše se Janez Zgaga in je skofov korar. Včas je pisal znane pamflete po vzoru Bolta-tuga Pepeta, zdaj pa s svojimi enako pri-smeotnimi članki piba na sro železnišar-jem, državnim uradnikom in trhovelskim rudarjem. Zatorej, kdor voli dr. Korošec, volj Zrago, ki nima drugega posla, ko da se brezbržno redi in piše članke v »Slovenec«, kakor pokazuje potreba.

+ Skandalozna zloraba Kristusovega imena. Glasilo hrvatskih klerikalnih dervisev »Narodna Politika« samo priznava, da klerikalni agitatorji osobito po Medjimurju širijo letake, ki se pričenjajo: »Falen budi Jezus Kristus!« In list se še hvali, da to ni nikako gadno zlorabljanje vere, kar trdijo nasprotniki, ker da je tudi — Radič pričenal svoja zborovanja s »ličnim pozdravom!« Hrvatski politikuisti dervisi se torej pripravljajo, da od Radičeve žalostne dediščine poherejo, kar je bilo najbolj sramotnega v trdnem prepričanju, da ho odsej njim dovoljeno, kar je z Radičem zaključeno. Zato se seveda tudi prito-žujejo nad »nasilja«, ker jih iztreznijo ljudstvo odganja s pretečimi svarili. Če pa ho šlo tako dalje, jih bo poglalo s Kristusovim hičem.

+ Kdo pa je ta Jakob Bačnik, ki se v »Slovenec« razkoračuje nad g. Stancotom Vidmarjem, nad dobrovoljci in Sokoli, se predstavlja za bivšega Sokola,

za narodnega železničarja in simpatizira s NSS ter se hvali, da je leta 1916, pro testiral pri »Höchstkommando« v Po stojni (o junaki), spomladi 1918. pa s obračal na parlamentarno delegacijo (kakšen naravnost zarotniški pogum!) Informirali smo se o tem nepriznanem heroju Jakobu Bačniku in doznali, da se tudi on skriva v talarju in rdečem kolarnju stolnega korarja Janeza Zgaga, k v »Slovenec« piše vsestranske agitacij ske budalosti.

+ Problem internacije dr. Mačka k tovarštev. Senat kr. sodbenega stola v Zagrebu je v četrtak razpravljal o inter-naciji dr. Mačka in tovarišev ter ugotovi-l, da je policijski odlok (s katerim je bila odredjena internacija) neumesten, ie da se torej dr. Maček in tovariši morajo izpustiti. Toda policija zbog državnih interesov, radi ohranitve miru in javne-ga reda internancev ni mogla izpustiti, zato je dr. Mačka in tovarišem dostavila nov odlok, ki navaja razloge, zbog ka-terih se z uzirom na čns in razmere kon-kretno opravilo »internacija kot preven-tivno sredstvo. Proti rešitvi kr. sodbene-ga stola je »istočasno državni pravdnik vložil pritožbo na benški stol, ker stoji na stališču, da sodbeni stol ne bi smel meriti o »internaciji«.

+ Resnica bo? g. Pucelj v oči. Ne-davno je nagradil »Kmetijski list« kopo starih že davno ovraženih in sedaj znova od klerikalcev pogrehtih klevet v svojih ko'ona in je zato dobil v o'ogov-vo v »Domovinu« nekaj bridkih resnic, med temi tudi resnico o dosedanjih brez-delnosti g. Pucelja. G. Pucelj se je zaradi tega razkoračil v Ravniharjevem glasi-lu, češ, da je surovost, kar je napisala »Domovina«. Naj se g. Pucelj kar sam prime za ušesa in naj nekoliko oteše ne-otesanost »Kmetijskega lista«. G. Pucelj je težko, to razumemo, ker zaradi svoje brezpomembnosti ni veljal in tudi niče-sar dosegel v narodni skupščini. Ali je mislil, da bo svojim volilcem koristil s tem, da se je družil s polboljševiškim zemljoradniki, ki so načelno opozicijski ni in se le odlikujejo po svojih nestvar-nih surovih proglaših. Sam vrag naj razu-me, kakšnih koristi je g. Pucelj pričes-koval od svoje naslombe na zemljorad-nike, ki jih interesi slovenskega kmeta niti zdaleka ne brigajo. Radi te svoje po-grešene politike je g. Pucelj danes praz-nih rok pred voliči, ki ga sprašujejo po uspehih. Ker torej s svojimi uspehi ne more agitirati, se je spravil na kleveta-nje in psovaje. Pa mu ne bo uspelo. O tem je lahko g. Pucelj za trdno pre-pričan, pa če se še tako huduje. Voliči so danes že toliko pametni, da ne bodo poslali v skupščino ljudi, od katerih ne morejo pričakovati absolutno nikskih koristi.

Pristašem SKS!

Ljubljansko vodstvo SKS je iz nam neznanih vzrokov odklonilo, da bi vsi napredni ljudje na deželi skupaj nastopili proti tigrom. Če tudi smo mi podeželski pristaji SKS povdarjali, da se bo mogoče ubraniti neznosnega klerikalnega pritiska samo, če nastopimo vsi, ki smo proti farovski politiki, enotno.

Gospod Pucelj za nas kmete dosedaj ni ničesar storil, kakor niso ničesar storili tigrji. Vse to, kar se očita klerikalcem, zadene tudi go-spoda Pucelja. Glavna razlika je v tem, da tigrji ničesar niso hoteli storiti, g. Pucelj pa ničesar ni mogel storiti. V obeh slučajih pa se lahko reče, da se je to zgodilo radi nesposobnosti. Dr. Žerav še po-slanec ni bil in koliko krasnih uspehov je on dosegel.

Za naprej se niti pri tigrjih, niti pri g. Pucelju ne bo prav nič izboljšalo, saj vemo, da se tudi jalova krava ne da popraviti. Če bi pa Pucelj vendarle postal poslanec, se bo kot opozicionalec v Beograd le po dijete vozil, kakor dosedaj.

Da ne bomo svotih kroglic zavrgli ter da damo duška velikemu nezadovoljstvu nad komando ljubljanske SKS, smo po tehtnem prevladku sklenili, da se pridružimo štajerskim samostojnim kmetom, ki so g. Pucelju opravičeno ohrnili hrbet in bomo tokrat glasovali naj ostane nekaj časa lepo doma, tudi mi za Narodni blok. G. Pucelj na ostane nekaj časa lepo doma. Če bo pokazal, da se je poboljšal, ga bomo pa drugič volili. Sedaj vidimo, da sta samo dve glavni volilni fronti: klerikalna in Narodni blok. Ker nočemo podpirati tigrov bomo glasovali za Narodni blok.

Kmetje krškega okraja.

Izjava

Volilna stranka malih posestnikov v Murski Soboti (Gerza Hartner) me je proti moji volji in vednosti imenovala za namestnika čuvarja skrinjice na volišču Ljutomer, izjavljam tem potom, da nisem pristal te stranke in torej ne morem fungrati kot čuvar skrinjice.

Ljutomer, dne 2. februarja 1925.

Janko Horvat
slikar.

Naši kraji in ljudje

Celokupno obrtništvo za Narodni blok

Naše obrtništvo je glavna žrtev neurejenih razmer v naši državi. Vsak nered čuti obrtništvo na svoji koži. Slab promet, visoka obrestna mera, pomanjkanje kredita, draginja, vse povojne težave gredo naravnost preko telesa obrtnika.

Kdo največ trpi, da niso zakoni izenačeni? Kdo plačuje preveč, ker nimamo še enotnega davčnega sistema? Predvsem je to naše obrtništvo.

Obrtnik ni avtonomist, kajti on ve, čim širši je krog njegovih tržišč in odjemalcev, več prostora zanj in uspeha za njegovo pridnost. Obrtnik ljubi svojo državo, on je naroden. On ima smisla za šolstvo in kulturo sploh. On je podjeten in hoče delati ter pošteno zaslužiti.

Pri tem pa ga ovirajo zastareli predpisi in časi neprimerni davki. Nered in državopravni prepri se bijejo na njegovi koži.

Zato pa ni čuda, da se vse obrtništvo obrača s svojimi simpatijami Narodnemu bloku, ki edini more prinesiti delazmožno Narodno skupščino in z njo obrtne in davčne zakone, ki bodo omogočili našemu obrtniku obstoj. Domačo obrt treba pustiti, da neovirano dela in država ji mora pri dobavih iti na roko.

Možato, javno in s podpisli kličemo ljubljanski obrtniki na delo za izboljšanje g. Ivana Mohoriča; ki je moč zaupanja celega obrtnega stanu. Narodni blok je prepustil ljubljanski mandat strokovnjaku, ki so mu vsa obrtna vprašanja dobro znana. S tem si je Narodni blok zaslužil priznanje in zahvalo obrtnikov vse Slovenije.

V boju za obrtniške interese osiveli zaupniki obrtniškega stanu mariborske oblasti pozivljajo vse obrtništvo na delo za »Narodni blok«. Njihov proglas smo objavili že včeraj.

Zastopniki slovenskega obrtnega društva so zborovali v Novem mestu ter soglasno sklenili, da je iz stanovsko-gospodarskih ozirov očitna potreba, da se poda Narodni blok. Ista resolucija ugotavlja pred vso javnostjo, da SKS ni držala obljub na pogodbe z obrtniki. Vsled tega se celokupno obrtništvo pozivlja, da glasuje za Narodni blok, t. j. listo g. Mohoriča v Ljubljani (prva skrinjica), za listo dr. Žerjave na Kranjskem (druga skrinjica), za listo dr. Pivka na Štajerskem (četrti skrinjica).

Ta sklep storjen po zrelih posvetovanjih dolenskih obrtnikov pod vodstvom g. Filipa Ogriča, znanega obrtniškega organizatorja, je zlasti dalekosežen, ker je poprej ista organizacija omogočila izboljšanje g. Pucija.

Po vsem tem je torej zopet enkrat obrtniška fronta sklenjena in edinstvena:

Vsi edini, vsi složni, vsi obrtniki brez razlike, mali, srednji obrtniki, rokodelci s svojim osebnim, vsi v boj za Narodni blok, ki se je zavezal predvsem rešiti pereča vprašanja, ki tišče obrtniški stan.

Ta pojav je lep. Preko cepljenja, preko vseh razkolov koraka obrtniški stan k edinstvu. Ko se študirana gospoda med seboj kreva, je žuljava roka obrtnikov na delu, da reši državo in njeno edinstvo. Tako je prav!

Pozdravljeni vsi bratje obrtniki, Vi borci za red, za delo, za pošteno razdelitev bremen! Ako store vsi svojo stanovsko in narodno dolžnost, je zmaga sigurna!

Tovariši ljubljanski obrtniki!

V ospredju naših interesov stoji potrebna rešitev gospodarskih vprašanj in uveljavljanje gospodarskega programa v bodočem parlamentu. Zato nastopamo pri volitvah dne 8. februarja 1925 vsi složni in enotno

za naše stanovske in gospodarske interese

in za našega gospodarskega kandidata mesta Ljubljane, Hučemo razbremenitev v davčnem oziru, zahtevamo redukcijo stroškov socialnega zavarovanja.

Zahtevamo zaščito domačega dela pred inozemsko konkurenco in uveljavljanje domačega obrtništva pri oddaji javnih del in dobav. Zahtevamo podpiranje strokovnega nadaljevalnega šolstva

in pospeševanje obrtniškega napredka. Zahtevamo

osnovanje državne obrtne banke po načelu enakopravnosti in z upoštevanjem razvojne stopnje in številčnosti našega obrtništva.

Zahtevamo, da se pri izenačenju obrtne zakonodaje uveljavijo predlogi naših strokovnih obrtniških organizacij.

Ta program se da uveljaviti, ako ga bo zastopal v narodni skupščini človek, ki natančno pozna naše težnje, in to je kandidat Narodnega bloka v Ljubljani gospod

IVAN MOHORIČ

tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zato Vas pozivljamo, tovariši, da oddaste dne 8. februarja v Ljubljani svojo krogičico v prvo skrinjico.

Za Napredno obrtniško društvo: Josip Turk, predsednik, Perdo Primožič, tajnik, Josip Rehek, ključavničarski mojster, Ivan Jakopič, knjigoveški mojster, Emil More, solavčar, Franc Šeber, tarjetniški mojster, Engelhart Franchetti, brivski mojster, Fran Kavčič, gostilničar, Stefan Šneletič, slikar, škij mojster, Ivan Rozman, čevljarjski mojster, Ivan Kersnič, krojaški mojster

Slovenskim obrtnikom

Včeraj se je vršilo v Novem mestu zborovanje zastopnikov obrtnega društva za Slovenijo. Po temeljiti razpravi o politični situaciji je bila enotno odobrena sledeča izjava in poziv na

zavedne slovenske obrtnike:

Ker obrtništvo konstatira, da je danes brez zaslonbe v težki borbi za obstanek, smatra za očitno potrebo iz stanovsko-gospodarskih ozirov za sedanje volitve podpirati Narodni blok in to tem bolj, ker se vodstvo SKS ni držalo pogodbe, ki je bila svoj čas sklenjena med SKS in obrtništvo. Iz teh razlogov pozivajo vsi obrtniki, zbrani na sestanku v Novem mestu, potem svojega načelnstva in odbora obrtne organizacije za Slovenijo obrtništvo, da se njih klicu odzovejo in vržejo krogičico v drugo skrinjico!

POZIV INTERESENTOM AGRARNE REFORME.

Iz Kostanjevice smo dobili sledeči oklice:

Ker se je stranka SDS potom svojega ministra dr. Gregorja Žerjave zavezala za pospešeno izvršitev agrarne reforme, pozivamo vse one, ki so zainteresirani na brzi in pravični provedbi agrarne reforme, da volijo Narodni blok, kojega skrinjica je na Kranjskem druga, na Štajerskem pa četrta. Pripravljalni odbor za organizacijo agrarnih reformistov.

Volilni shod upokojenih državnih nameščencev

Novo mesto, 6. februarja. V sredo dopoldne so se sestali drž. upokojenci v prostorih gostilne pri Skarbetu na shod, da ugotovijo svoje stališče za Narodni blok in ga javno izpričajo. Predsednik novomeške podružnice g. R. Trdny je podal besedo glavnemu govorniku g. Boletu iz Ljubljane kot predsedniku organizacije upokojencev. Njegov uro trajajoči mirno preudarjen govor je obrazložil križev pot upravičenih teženj upokojencev, ki so žrtvovali državni najboljše moči svojega življenja v vestnem delu, a so sedaj pozabljeni od vlad nekanani na borovne drobtinice. Njih upanje na izboljšanje more biti samo večinska stranka bodoče narodne skupščine, to bo Narod. blok.

Prof. Seidl je kot upokojenec in predsednik krajevnega volilnega odbora izjavil: Res smatramo menda vlade upokojence za breme države. Toda ta nazor je povsem napačen — ne glede na to, da so upokojenci ves čas svojega službovanja vplačevali državi premije za pokojnino, in je zaradi te plače v državi služili manjša kakor v zasebni. Naša država je prevzela od prejšnje države upokojence z aktivnim vred v istini kot privesek. Toda aktivni nameščenci so Jugoslaviji dragocena pridobitev, brez katere se država sploh ne bi mogla ustanoviti. Ako bi Jugoslavija morala vse svoje nameščence šele vzgojiti popolnoma iznova — bi še danes ne bilo državne uprave: država bi bila kaos na znotraj in na zunanji in ne bi imela značaja države. S tem pa, da je prvi dan svojega življenja imela po večini več ali manj urejeno upravo, je kot delovala kot država. Aktivno uradništvo, orožništvo itd., je torej istina dragocena pridobitev, ki je padla državi skoro kakor darilo v naročje. Kupna cena za nje pa je bila — preskrba upokojencev! To je malenkostno breme za pridobljeno dragoceno dedščino! Žal, da naše vlade doslej niso umele te istine! Naša država je sicer sodelovala pri mednarodnem dogovoru glede upokojencev (crimski pakt), toda ratificirala ga ni in se zato ne smatra zavezano po njem. Ako se upokojencem posreči resno pridobiti za njih upravičeno stališče vsaj enega poslanca bodočega Narodnega bloka, ki bo imel trdno večino, bodo meli na svoji strani vseh 170 poslancev, ki bodo v njem! Glasujemo torej dne 8. februarja za Narodni blok in tako si zagotovimo težko pričakovano boljše bodočnost za večer našega življenja!

Nadaljna debata je potrdila to nazor in tudi končni sklep, da bodo zbrani člani v nedeljo vsi glasovali za

Narodni blok in isto priporočajo vsem svojim bednim tovarišem po Sloveniji in po vsej državi.

Tudi dr. Ravnik psuje dr. Pivka!

Maribor, 6. februarja.

Včeraj je izdal dr. Ravnik volilno številko »Narodnega gospodarja«, ki mrgoli uprav histeričnih izbruhov najodurnejših psov — seveda samo proti Narodnemu bloku. Višek pa tvorijo notica proti dr. Pivku, ki se glasi: »Izjava višjega italijanskega oficirja o dr. Pivku. Naš dopisnik je imel priliko razgovorjati se z višjim italijanskim oficirjem, ki pozna delovanje dr. Pivka na italijanski fronti in si je dal njegove brošure predstaviti in predložiti. Ta višji italijanski oficir je izjavil: Dr. Pivko je za nas izvršil kot naš špijon izborne posle. V kolikor je ta stvar bila za vas koristna, je to stvar vas Jugoslovenov.«

Maribor je nad tem surovim in po besnelim izpadom dr. Ravnika tem bolj ogorčen, ker vsakdo pozna dr. Ravnika do kosti. Možakar (koroški Slovenec) je po prevratu, mesto da bi se vsiljal med svojimi rojaki, koroškimi Slovenci, ostal lepo v Mariboru. Se pulil za mastne sekvestre in že v par letih »pridejal« kot advokat večmilijsko premoženje. Narodno delo na Koroškem pa je prepustil drugim, ki so prišli iz Primorja in Kranjske. Sam je hollil na Koroško le ob nedeljah, ko ga je spremljala vojaška godba in Glasbena Matice, da je potem pred množico užijal prazno slamo. Niti v Mariboru ni vsa leta po prevratu deloval niti v enem narodnem društvu. Radi »jerkaja« so ga enkrat izvolili za predsednika Glasbene Matice, a so ga morali zopet odmotirati. Ker niti odhorojih sej ni sklepal. To je vse narodno delo dr. Ravnika. In tak hovek si upa psovati dr. Pivka a špijonem v družbi mesarja Tavčarja in osebnega tajnika Štefanoviča, ki vodi tole radikalne stranke v Mariboru. Tu ni druge besede, kot: Fejt Po volitvah pa treba s takimi ljudmi enkrat za vselej obračunati ravno tako kakor s napadnim Ribaričem, prof. Pečovnikom in drugimi zgagarji.

Nezaslišana korupcija v šentlenarskem okrajnem zastopu

Sv. Lenart v Slov. gorah, 6. februarja. Nedavno je mariborski veliki župan razpustil naš okrajni zastop ker je že davno potekla njegova funkcijska doha in je cela vrsta odbornikov med tem že pomrla. Vrh tega so se naravnost kupile pritožbe proti gospodarstvu tega zastopa. Okrajne ceste so bile tako zamenjane, da so se razpadale. Vsakdo je moral biti torej le vesel, da je dobil zastop energično vodstvo, ki naj spravi zavoženo gospodarstvo klerikalcev zopet v red. V novi svetovi so bili poklicani tudi odlični, pristaši SLS, celo bivši minister in dolgoletni poslanec g. Roškar ter prost g. Einspieler. In vendar so klerikalci ob razpustu zagnali hurosko vpitje o terorizmu in nasilju ter z najogabnejšimi psovkami osebno napadali velikega župana dr. Pirkmajerja.

Nismo razumeli tega razburjenja, pač pa nam je danes jasna klerikalna jeza. Poleg že doslej razkritih nerednosti je namreč včeraj še uradni revizor razkril celo gnezdo klerikalne korupcije v okrajnem zastopu. S premoženjem, ki bi ga bili morali uporabljati za okrajne ceste, so gospodarili kakor svinja z mehkom ter pridili svoje žepce. Blagajna izkazuje za leto 1924. čez 700.000 Din dohodkov in vendar ni za izdatke po 1000, 2000, 4000, 5000, 8000 Din, da celo za izdatek 13.299 Din nikajh pobutnic od prejemnikov de-

Naša ljubka OSSI OSVALDA

pride 729a v kino „Ljubljanski dvor“.

Danes zadnjikrat „Devojke, katerih ne poročiš“

728a

Kino „Ljubljanski dvor“

Telefon 730 Telefon 730

Predstave ob 4., 6., 8. in 9. uri večer

marja. Skupno manika potrdil za znesek 41.416 Din, kar so klerikalni cestni nadzorniki sami vidirali. Revizor je odredil, da morajo prizadele stranke prid takoj v urad in se izjaviti glede gornjih zneskov. Ob sklepu računov za leto 1922. pa so enostavno s svinčnikom pripisali kot izdatek znesek 861.25 Din brez vsake navedbe. Novemu gerentu je naloženo, da znesek od bivšega klerikalnega blagajnika iztirja. Iz zadnjega časa pred razpustom pa manjka v blagajni kar cela kopica prilog.

Zakonitih predpisov v okrajnem zastopu sploh niso upoštevali. Mesto obveznih ofertalnih dražb so oddajali dobave gramoz in drugega materiala za ceste kar takozvani cestni nadzorniki sami po svoji volji vsak za svojo progo. Nadzorniki so bili seveda sami klerikalni koritarji. Leta 1923, so še vsaj v odborovi seji sklenili: Vsak cestni nadzornik preskrbi za svojo progo potreben prod. Za leto 1924. pa o tem še sklepali niso. Poslovanje je ostalo kar pri starem. Nadzorniki so dajali dobaviteljem in voznikom nakaznice, ki so jih potem nadzorniki sami izplačevali in likvidirali. V knjigah ni nikjer ugotovljeno in ni nobene izkaza, če je bil material tudi res dobavljen ali ne. Dejstvo pa je, da so bile ceste kljub horendnim izdatkom vedno v obupnem stanju radi nezadostnega posipavanja.

Vsi funkcionarji okrajnega zastopa pa so vlekli iz blagajni velikanske nagrade in plače. Nadzorniki, ki so si ceste ogle dovali navadno takrat, ko so se vozili v mesto po svojih opravkih, so dobili nagrade po 20 Din za pol dneva, 40 Din za ves dan. Kontrolirali tega seveda ni nihče. Za obisk sej so dobivali po 25 Din. Toda to bi še šlo, ker od klerikalcev itak nihče ne more pričakovati, da bi storili kakšen korak v blagor ljudstva. Bolj na debelo pa se je redila pri okrajnem zastopu duhovščina. Za tajniške posle, ki jih je vršil poprej upokojeni župnik, zadnji čas pa naš kaplan Lashacher, so plačevali leta 1922. mesečno 300 Din, za leto 1923. 500 Din, v leto 1924. pa že kar 1000 Din mesečno. Plača bi bila primerna za tajnika, ki bi bil zaposlen ves dan. Toda naš kaplan je posloval le sementije. Službe sploh ni smatral resno in je zapustil pisarno po ugotovitvi revizorja popolnoma zanemarjeno.

Oglede plačevanja blagajnika ni prav nobenega sklepa odbora. Dobival pa je leta 1922. blagajnik 600 Din, leta 1923. 1200 Din, in leta 1924. 5000 Din letno: zato, da je vsak terek — torej celo leto okrog 50 dni — izvršil po šest izplačil, je torej dobival zato ogromno nagrado po 100 Din dnevno.

Po vsem tem se seveda ni čuditi klerikalni jezi, da so bili odgnani od tako donosnega korita.

„Sanin“

Evangelij ljubezni

Magdo Sonia

v nedeljo 8. t. m. v

Kino Ideal

KRASNA IZBERA PLESNIH TOALET v modnem ateljeju M. ŠARC — Ljubljana Kongresni trg 4 (v I. nadstropju Obrtne banke) Cene primerno nizke.

ELITNI KINO MATICA

Smeha polna burka „DR. JACK“

v glavni vlogi »Ous« princ smeha HAROLD LLOYD

Predstave ob 1/4, 5, 7, 9. uri.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama. Sobota, 7.: »Veronika Deseniška«. C. Nedelja, 8.: ob 15.: »Pepekuhu«. Mladinska predstava. Izv. Ob 20.: »Stričkove sanje«. Izv. Ponedeljek, 9.: »Magda«. E. Torek, 10.: Zaprto.

Ljubljanska opera. Sobota, 7.: »Smrtina tarantela« in karak-teristični plesi. P. Nedelja, 8.: ob 20.: »Don Juan«. Izv. Ponedeljek, 9.: Zaprto. Torek, 10.: Veliki plesni večer primabalerine Nine Kirsanove in A. Fortunata. Izv.

Mariborsko gledališče. Sobota, 7.: »Mignon«. Premijera. Nedelja, 8.: »Mignon«. B.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo 8. t. m. popoldne ob treh se ponovi zanimiva in zabavna narodna igra »Pepekuhu«, ki jo je spisal dr. Ivan Lah, scenično godbo pa komponiral L. M.

Skerjanc. Pri dosedanjih uprizoritvah je delo doseglo popoln uspeh. — Zvečer se ponovi Dostojevskega komedija »Stričkove sanje« z Nablocko, Škerjancem, Levarem in Putjato v glavnih vlogah. V operi je ob pol osmih večer prva repriza Mozartove opere Don Juan. Glavne vloze so v rokah Friekove, Lovšetove in Thalerjeve ter Betetia, Cvečiča, Kovarja, Zatheja in Zupana. Režija Šest, dirigira Stritof. Vse tri predstave so izven.

Gostovanje ge. Eme Destinove

Na svojem triumfalnem potovanju po jugoslovanskih mestih je svetovno slavnega pevka gospa Ema Destinova dospela končno tudi v Ljubljano in sinoči gostovala v partiji Maženke. Gledališče je bilo natlačeno polno, a že za eno gledališče ljudi, ki bi bili radi slišali vsaj enkrat fenomenalno umetnico, katere veliki sloves vesa od Londona preko vse Nemčije do New-Yorka, je moralo ostati brez vstopnic. Ga. Destinova je pevka največ-

jega formata: po svojem materialu, po svojem znanju in svoji igri. Maženka pa je sladka mladodramatična partija. Zato bi jo bil dosti radi slišali dot »Tosco«. Veličastna je njena »Libuša«. Kot umetnica je tudi z Maženko postavila kreacijo, ki nam ostane nepozabna. Do najmanjših partij ima izdelano pevski in igralski detajl je prinesla celo v tolikrat se slišano in čisto izvrstno podano vlogo nove krasne poteze. Uspeh je bil seveda kolosalen, ovacije brezkonne. Prejela je mnogo čestitk in poklonov, ki pa so le nezna-ten simbol navdušenja hvaležnih poslušalcev. Za sedba ostalih partij je bila za to priliko boljša. Poleg g. Betetia (Kecala) je pel g. Kovar Vaška in ga. Ribičeva Esmeralda. G. Kovar je bil izvrsten ter se je zlasti v 2. dejanju v duetu naravnost odlikoval. Dober je bil tudi gos-pod Mešek in že za samospjev v 2. dejanju poseben aplavz. Hvaljevalno sta nastopala tudi zbor in balet z god. Svo-bodovo in g. Trobišem na čelu. Sploh je bila predstava prav dobra in gre g. Ba-latki za dovršeno predstavo vse pri-znanje.

Plesni večer primabalerine Nine Kir-sanove. Soprog našega odličnega oper-nega baritoneta g. Borisa Popova, gospa Nina Kirsanova, nastopi v torek, dne

10. t. m. v naši operi in priredi a svojim partnerjem g. Aleksandrom Fortunatom velik baletni večer, kojega spored sestoji iz treh velezanimivih delov. Prvi del ob-sega pet raznih klasičnih plesov, ki jih izvaja deloma Kirsanova, deloma pa Fortunato V drugem delu pleseta »ba skupaj ples iz oper »Faust« in »Car-men«; tretji del pa tvorijo izredno za-nimivi plesi Plavev na Borodinovo glas-bo iz opere Knez Igor. Oba plesalca sta prvovrstna umetnika in imata krasne ko-stume. Vse ples bo spremljal operni or-kester. Cene navadne operne. Vstopnice so v predprodaji pri operni blagajni.

Jubilitej Hinka Nučiča na završnem odru. V četrtek je Hinko Nučič v vlogi »Othella« proslavil 25 letnico svojega umetniškega delovanja na pozornici. Bil je deležen toplih simpatij. Pred pričet-kom igre sta jubilarita-tovariša privedla na oder Freudenreich in Grund. V imenu zagrebške gledališča je imel slavnostni nagovor dramaturg Joza Ivakič, ki je po-udarjal Nučičeve zasluge in borbe ter mu sporočil, da ga je kraj odlikoval z re-dom sv. Save IV. reda. V imenu zagreb-ških tovarišev je jubilarja pozdravil Freudenreich, v imenu ljubljanskih Da-nilo, v imenu mariborskih Edo Grom in končno še odposlanec iz Celja. Za ntru-ženje igralcev SHS. je Arnost Grund iz-

ročil Nučiču velik venec, dočim so mu drugi tovariši poklonili različna darila. Ljubljansko občinstvo je na proslavi za-stopal dr. Miljutin Zarak. Jubilar Nučič se je globoko ginjen zahvalil za čestitke.

»Mignon« na mariborskem odru. — Opozarjamo cenj. občinstvo na premijere popularne opere »Mignon«, ki se vrši dan-es v soboto, repriza pa v nedeljo 8. fe-bruarja za abonma B.

Prof. Seta Šantel v osiškem tisku. Naš rojak, grafični slikar prof. Seta Šan-tel je tudi med Hrvatmi zelo priljubljen o čemer priča vnovič zadnja številka »Vjesnika osječke oblasti«, ki prinaša le-sorez slikarjeve glave in reprodukcij dveh drugih del g. profesorja. Poleg slik se nahaja v listu popis slikarjevega živ-ljenja Omenjena so vse večje akcije v razvoju slovenskega slikarstva, pri kate-rih je Šantel deloval in vsa glavna dela, katere je izvršil.

Konec gostovanja francoske družbe Pitojeva na Danaju. Pariška igralna družina režiserja Pitojeva, ki je nastopila prošli teden trikrat na Dunaju, se je dn-30. januarja poslovila od avstrijske pre-stolice a Pirandellovo komedijo »Šes-oseb ishe avtorja«. Tudi ta uprizoritev je izzvala splošno odobravanje in občo-dvanje. Kritika posebno hvali ženo Pito-jeva in jo imenuje drugo Eleonoro Dux

Domače vesti

NAROČNIKOM IN PRIJATELJEM!

»Juro« izide tudi v ponedeljek zjutraj. Ogrorni stroški bodo zvezani s to izdajo, vendar pa jih hočemo žrtvovati, da ustrezemo svojim čitateljem, ki bodo nestrpno pričakovali vesti o izidu volitev.

Da bodo naša poročila čim popolnejša, prosimo vse naše prijatelje, da nam takoj v nedeljo zvečer — vse pošte bodo uradovale — brzojavno ali telefonično sporočijo izide volitev v svojem kraju. Čim več jih bo to storilo, tem popolnejšo sliko o volitvah bodo imeli naši čitatelji. Pri brzojavkah zadostuje, ako se v vrstnem redu skrinjice navedejo številke, ki so jih dobile posamezne liste.

UREDNIŠTVO »JUTRA«.

* **Izpremembe v diplomatski službi.** — Doseđanji konzul v Celovcu dr. Niko Mirosavić je imenovan za tajnika našega dunajskega poslanstva, doseđanji konzul v Zadru Vasa Protić pa za konzula v Celovcu. Nadalje so imenovani: Jevrem Tadić za direktorja prvega političnega oddelka v ministristvu znanjih zadev, Radomir Luković za generalnega konzula v Carigradu, Radomir Šumenković za konzula v Düsseldorfu, Miroslav Janković pa za odpravnika poslov v Madridu.

* **Is »Uradnega lista«.** »Uradni list« objavlja v predčerašnji številki naredbo bakterioloških postajam glede postopanja ob nalezljivih boleznih, nadalje naredbo, da smejo uvažati drože samo pri carinarnicah, ki imajo carinsko-kemijski laboratorij ter odločbo o zvanju pisarjev v poštoobrojavni stroki.

* **Organi finančne kontrole in šumarji na dan volitev.** Za slučaj kakšnega nereda na dan volitev politična oblast lahko pozove na asistenco organe finančne kontrole in šumarje. Vlada je s posebno okrožnico naročila, da se mora ta event. zapoved v vsakem slučaju izvršiti tako, da niso po ti državni uslužbenci izvršili svoje volilne pravice. Našim somišljenikom svetujemo, naj volijo na vse zgodaj in potem pri agitaciji pomagajo volilnim odborom Narodnega bloka. Na ta način bodo v bližini voliš in za vsak slučaj na razpolago varnostni oblasti.

* **Razpisani mesti šolskega upravitelja.** Na osmerzredni deški osnovni šoli v Mostah pri Ljubljani in na osmerzredni osnovni šoli v Radovljici sta razpisani stalni mesti šolskega upravitelja. Prošnje je vložiti do 10. februarja.

* **Izpraznjena službena mesta v sodni službi.** Oddajo se dve sodniški mesti in po eno sodniško mesto pri okrajnih sodiščih v Gornji Radgoni, Dolnji Lendavi in Murski Soboti kakor tudi vsako drugo enako mesto, ki bi se izpraznilo tekom razpisa. Nadalje je razpisano mesto višjega pisarniškega predstojnika pri okrožnem sodišču v Celju, oziroma mesta vodčih pisarniških uradnikov, ki bi se kakorkoli izpraznila tekom razpisa in na podlagi razpisa.

* **Himen.** Na Svečnico se je poročil g. Adolf Sadar, uradnik v Celju, z gospodično Marico Pirčevco, hčerko tovarnarja iz Lipnice pri Kropi. Mlademu paru obilo sreče!

* **Smrtina kosa.** V št. Viđu pri Grobelnem je umrla dne 30. januarja posestnica Julka Galeževa, vrla in pridna gospodinja ter skrbna mati. V delu za dom in svoje je zaspala večno. Občinstvo je blago ženo v obilnem števlu spremlilo k zadnjemu počitku.

* **Drugiške doklade za pravizijoniste.** Kabinlet ministrstva šum in rudnikov nas obvešča, da je generalna direkcija državnega računovodstva ministrstva finančne oddelka, da osebe, katere sprejemajo provizije ali penzije do največjega zneska 300 dinarjev, imajo pravico do druginjskih dokladov. O tem je obveščeno ministrstvo pošte, ki se je dosedaj branilo plačevati druginjske doklade. V kratkem izide okrožnica na vse interesirane urade, tako da se bodo vsem interesiranim strankam začele plačevati doklade za pretekli čas.

* **Pogodbe radi »Planinice«,** ki so jo kmetijski posestniki v Begunjah na Gorenjskem kupili od neke italijanske družbe, je odobrilo ministrstvo za agrarno reformo, uvažuje, da so s to premembo ponesli prav za prav itak izpolnjene intencije agrarne reforme in je ustrezno večjemu številu posestnikov. Krajevni organizaciji JDS v Begunjah gre za slavo, da je ta zadeva po daljšem odlaganju končno rešena.

* **Važno za izseljence.** Generalni konzulat naše države v Buenos Airesu sporoča, da je v Argentini letošnija žetev, ki je bila nedavno končana, znatno zmanjšala za žetvami zadnjih let ter da vlada v tej južnoameriški republiki velika brezposelnost. Zato naše oblasti svara pred izseljevanjem v Argentino.

* **Pravilniki za monopolne delavce.** — Vprašanje pravilnikov za nameščence monopolne uprave je vitalnega pomena za delavstvo monopolov. Temu vprašanju se dosedaj še ni posvečala pozornost, ki jo zasluhuje. Minister šum in rudnikov je že meseca decembra p. l. zahteval od monopolne uprave, da se zadeva čim prej uredi. Vseled tega je monopolna uprava v Beogradu ukrenila vse potrebno in danes so že izdelani pravilniki delovnega reda, za penzije monopolnih delavcev in o delavskih kategorijah po plačilnem sistemu, ki bodo kmalu stopili v veljavo. S tem bo urejene mučno vprašane, ki so je dose-

daj po nepotrebnem zavlačevalo in ki bo od znatne koristi za nameščence monopolne uprave.

* **Preplačno zdravljenje uradnikov.** — Člen 112. uradniškega zakona daje državnim uradnikom in nameščencem pravico do brezplačnega zdravljenja v državnih bolnicah. Osrednja komisija za izvršenje uradniškega zakona je podala svoje mnenje, da so tudi ortopedijski zavodi in državni sanatoriji kakor tudi državne bolnice institucije, ki jih ima v vidu št. 112. uradniškega zakona. Razen oseb, katerim so v prvi vrsti namenjeni, se bodo v omenjene zavode sprejemali tudi državni nameščenci, upokojenici in člani njihovih rodbin, kolikor bo na razpolago prostih mest.

* **Jugoslavija na pariški razstavi.** Iz Beograda nam poročajo: Za našega komisarja na razstavi za dekorativno umetnost v Parizu je imenovan vseučilišni profesor Branko Tanazević, za njegovega pomočnika dr. Dušan Pantić, inspektor ministristva za trgovino in industrijo, za tajnika pa profesor Juvantić iz Ljubljane, inženjer Hofman iz Zagreba in polkovnik p. Vukašin Petrović iz Beograda. Prof. Tanazević je z načrti za jugoslovanski paviljon že odpotoval v Pariz v spremstvu tajnikov in arhitekta Hribarja. Dekorativna stran notranjosti našega paviljona je poverjena slikarju Krizmanu. Zbiranje razstavnega gradiva polno napreduje in je pričakovati najboljšega uspeha. Obrtniki, industrijanci in ostali interesi se pozivljajo, da svojo udeležbo na razstavi vsaj do 15. februarja prijavijo polodbohu za to razstavo v Ljubljani.

* **Vladna podpora požarni brambi.** Mariborski veliki župan je nakazal požarni brambi v št. Viđu pri Pljuju za nabavo nove brizgalne podpore 2000 Din.

* **Javna ličarija.** Čestni okrajni odbor v Škofji Loki razpisuje na dan 28. februarja t. l. javno očetlano ličarijo za oddajo zgradbe novega železobetonkega mostu čez Poljansko Soro pri Pušlatu. Podrobnejši podatki so razvidni iz razglasa v »Uradnem listu«.

* **Umrli je v Sisku tamkašnji knjižničar in novinar g. Janko Dujak,** ki je celih 25 let spretno urejeval tamkašnje glasilo Samostojne demokratske stranke »Siseški glas«. Pokojnik je bil eden prvih borcev za naše narodno edinstvo.

* **Zastrupljenje s plinom.** Kakor poroča new-yorški »Naš doma«, je naš rojak Alojzij Habič, rodom Ljubljancin, bivajoč že več let v državi Kansas v Severni Ameriki, imel na novo leto nekaj opravil s svojim avtomobilom. Ker je bil hud mraz, je hotel avtomobil malo ogreti. Garaža pa je bila zaprta in kmalu je bila polna ogljencevega monoksida. Habič je našla njegova žena nezvestnega. Poklicala je zdravnik, ki pa ni mogel več pomagati. Habič je umrl valed zastrupljenja s plinom. Zapušta ženo z enim otrokom.

* **Razbojnik Parapavlovič obočen.** V Belovaru je bil včeraj zjutraj obočen tolovaj Ivan Parapavlovič, vojna razbojniške čete, ki je v letih 1922. in 1923. izvršila po Slavoniji številna tolovajstva. Z nasmehom na ustnih in puščicah cigarete je korakal na morišče. Ko je stopil na oder, je pogledal proti solncu in zapel Brankovičevco: »Kako mi lepo sijeh, solnce, a meni nikdar, nikdar več!« Potem je krvnik izvršil svojo nalogo.

* **Malverzacija v mestarski tolažni tarni.** Pred tedni smo poročili, da je bila v tobačni tovarni v Mostaru izvršena velika defraudacija, ki jo je ugotovila posebna komisija. Razkritja o malverzaciji so na upravitelja tovarne Mišo Govedarića porazno uplivala. Kot star birokrat ni mogel prenašati, da se je po njegovo upravo moglo kaj takega zgoditi. Že Mirnajst dni ni hotel ničesar več zaužiti. Predčerašnjim pa se je podal na obročje je Neretve ter skočil v vodo. Govedarić je utonil, truplo pa so odnesli valovi Neretve.

* **Gluhonem tat.** V torek zvečer se je zgledil pri posestniku Mariji Jagodici v Loki pri Mengšu nepoznan gluhonem človek. Prosil je za prenočišče in se podpisal za Stjepana Mlinarića iz Otočca pri Liki. Posestnica mu je prenočišče dovolila, za kar pa se mulec ni izkazal prav nič hvaležnega. Pokradel ji je namreč več obleke, nato pa v noči neznankam pobegnil.

* **Vlom v Mengšu.** Pred nekaj dnevi so neznani zločinci v izločeno okoliš trgovine Helene Ručigaj v Vel. Mengšu ter pokradli več metrov manufakturnega blaga, več kosov perila, dva dežnika itd. v skupni vrednosti 2091 Din. Takrat so bili prepoznani, vendar se jim je posrečilo ukradeni robo vzeti s seboj.

* **Tatvine na železnici.** Na kolodvoru v Novem Sadu je bilo v zadnjem času izvršenih mnogo tatvin. Policija je zaradi tega poslala tajne straže, ki so kmalu zasledile dva železniška delavca, ko sta nameravala odnesti 58 kilogramov čoko-

lade. Pri zaslišanju sta priznala, da sta kradla že dalj časa. V njihovih stanovanjih so našli celo skladišče ukradenega blaga.

Naša skrinjica Ljubljani

Jo
1.

Naša skrinjica na Kranjskem

Jo
2.

Naša skrinjica na Štajerskem

Jo
4.

Iz Ljubljane

u— **Škodljivci Ljubljane.** G. Sušnik je kot minister za promet imel prilike do volj, da preskbi železničarjem stanovanja. Ni pa storil razen obljub prav nič. Če bi bil dovolil primerne kredite in ugodnosti za prevoz stavebnega materiala za razne zadrage, ki bi rade zidale, bil bi to lep korak. A Sušnik je le ohetal, transportne olajšave pa je dal Gospodarski zvezi... Zato moramo odločno zavrniti hudobije, ki jih piše »Slovenec« proti dr. Zerjavu, da ne skrbi za napredek Ljubljane. Ako bi bil »Slovenec« pošten, bi priznal, da gre le drju. Zerjavu za slugo, da bo dovršen na pr. »Ljubljanski dvor«. Tudi licej je bil razbremenjen železniških uradov le po zaslugi dr. Zerjave. Ako bo še letos pod streho ogromna nova gradnja »Čekovnega urada« zraven Narodnega doma, ne gre za slugo Koroščevi vlad, ki je hotela kupiti staro hišo, ampak zopet dr. Zerjavu, ki je ministra Vukičevića prepričal, da v današnjih razmerah more zidati le država in da je njena dolžnost pomagati Ljubljani. Tako dobimo dvakrat tako veliko palačo Čekovnega urada, kakor si je poprej sploh kdo upal pričakovati. Ako zmaga Narodni blok, smemo pričakovati ne le zgradbo za železničarje, ampak tudi velikih državnih zgradb na pr. nove poštne direkcije.

u— **Upokojenec tobačne tovarne** so preko ministra dr. Zerjave vložili nujno prošnjo na finančnega ministra v zadevi poviška pokojnine, odnosno izplačila razlike. G. finančni minister je odgovoril, da je naročil posebni komisiji proučiti vprašanje ureditve doklad oziroma revizije nesrečne druginjske naredbe, ki jo je zagrešila Davidovič v Koroščeva vlada meseca oktobra 1924. Upati je, da bo s to akcijo odprta revizija cele narredbe, ki je v tako težki meri zadela zlasti zvanjčnike.

u— **Škod Narodnega bloka v Sp. Šiški.** Sinoči se je vršil lep uspeh shod v znani gostilni Stepič. Preko 120 volivcev je pritrdjevalno poslušalo govornike. Govorili so gg. Svoboda, rav. Jug, dr. Puc, inž. Dedeč ter železniški delavec Grašič. Sledeji je poudarjal, da je ravno g. dr. Zerjav že mnogo dosegel za železničarje, posebno za žel. delavce, ki pojdijo v strnjene vrstah volit Narodni blok. Bivši nar. socialist Rešek je imenoval NSS izdajalsko stranko, ker je pljuvala na naše narodne junake. Končno je žel. uradnik Adčič branil ravnatelja Borka pred klerikalnimi napadi. Žel. uradniki so izpovedali, da more edino Narodni blok braniti njih interese, zato mu bodo dne 8. februarja izkazali zaupanje.

u— **Operni ravnatelj Frid. Rukavina** ponesrečil. Pred nekaj dnevi je g. ravnatelj Rukavina na temnem opernem odru padel in si poškodoval koleno. Prepeljan je bil v bolnico.

u— **Zlato poroko** praznuje danes g. Karol Goršič, čevljar v Zvonarski ulici s svojo težko bolno družico Marijo. Nate iskrene čestitke!

u— **Umrli v Ljubljani.** Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: M. Lid vina Purčaj, šolska sestra, prednica Marjančeva, 64 let. — Viktor Gorša, tovar. delavec, hiraec, 26 let. — Štefanija Ilomovec, mizarjeva hči, 6 tednov. — Iva Leopold, zasebnica, 68 let. — Frau-

čiška Doberlet, novorojena hči posestnika, poldrugo uro.

u— **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 1 tatvina, 2 prestopka nedostojnega vedenja, 1 prestopok vmešavanja v službo stražnika, 1 prestopok pijanosti 9 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prestopok prekrščenja policijske ure in 1 izgređ. Aretaciji sta se izvršili dve in sleer: 1 radi pijanosti in 1 radi izvrševanja tajne prostitucije.

u— **Ubegeł goljuf.** Iz Ljubljane je neznan kam pobegnil neki leta 1899. v Za'ozu pri Komendi rojeni in v Mursko Soboto pristojni Jože Plevelj. Imenovan je bil nazadnje uslužben pri tvrdki Meini v Ljubljani kot sluga in je na njeno škodo izvršil več pretekanih golj. f. j.

u— **Samomor delavca.** V nekem skednju na Vidovdanski cesti se je v noči na 6. t. m. zastrupil z lizolom 48-letni delavec France Verstovšek. Zjutraj so ga našli mrtvega. Na odredbo policijskega zdravnika je bilo truplo prepeljano tekom dopoldneva v mrtvašnico k Sv. Kristofu. Verstovšek je bil znana pcestna prikazen. Bil je nekoliko slaboumen ter je pobiral po ulicah razne cunje, odpadke in žvepenke. Svoj čin je storil brčkone v duševni zmedenosti.

u— **Lojalno popravljamo.** Na našo notico pred dnevi, da je g. Janušič nagovarjal uradnike Lj. kreditne banke, naj glasujejo za Ravniharja, dobili smo od več strani pojasnila, da smo bili napačno informirani in da je g. Janušič v resnici svetoval svojim tovarišem, naj glasujejo za Narodni blok. Ker nečemo nikomur delati krivice, najmanj pa v takšnem slučaju, z veseljem objavljamo to pojasnilo.

u— **Ravnateljstvo mestnega dohodarskega urada** razpisuje natečaj za oddajo krojaškega dela službenih oblik. Tozadevne ponudbe naj se vložo do dne 15. t. m. do 12. ure opoldne pri zgornj navedenem ravnateljstvu. Gosposvetska cesta 17, kjer se dobe tudi tozadevna pojasnila. 318

u— **V nedeljo dne 8. t. m. ob pol 12. uri** dopoldne se pelje po ljubljanskih ulicah filmski komik Chaplin, ki se udeležil sportnega karnevala dne 10. februarja v Narodnem domu. 308

u— **Zadruga krojačev, krojačev in sodrinskih obrtov v Ljubljani** naznanja, da se vrši prihodnja pomagala preizkušnja v drugi polovici meseca februarja t. l. Pomočniki(ce) in vajenci(ke), krojaške, krznarske in modistovske stroke, ki hočejo ob tem terminu opraviti pomagalsko preizkušnjo, naj vložijo z učno pogodbo, učnim izpričevalom in izpričevalom obrtno v nadleževalne šole opremljene prokne do 15. t. m. v zadrugi pisarni (Gosposka ulica 5). — Načelnik. 320

Naša ljubka OSSI OSVALDA pride 729a v kino »Ljubljanski dvor«.

Iz Maribora

a— **Konfiskacija lepakov.** Mariborska policija je zaplenila Nemcem vrsto volilnih lepakov, ki so jih začeli deliti le prej, kakor so jih predložili v cenzuro.

a— **Konec sime.** Olepševalno društvo nam je »ekalo« oficijelno javilo konec sime s tem, da je na svojem drsališču pri Treh ribnikih prodalo leš pivovarni Götz, ki ga je začela večraj odvažati. Že naslednjo noč pa je mraz zopet močnejše pritisnil. Mladina je seve nevoljno gledala na razdirale ledu.

a— **Glavni volilni lokal Narodnega bloka** bo za Maribor v tajništvo JDS Cankarjeva ulica št. 1, tel. 337, kjer dobi vsak volilec potrebne informacije, kje ima voliti in drugo. Razen tega bodo še posebni volilni lokali za posamezne okraje v mestu. Glavni volilni lokal bo ves dan posvoval.

a— **Z nemškimi lepaki** bijejo v Mariboru boj klerikalci za Slovenijo. Tako odločni Germani se Nemci niso, ker so izdali dvojezične lepake, dočim nastopa SLS s samonemškimi. Dr. Korošec kliče na lepaki Nemce na pomoč »gegen grosserbische Korruption« čes, da je on bolj nastopal proti Srbom kot Schauer. Podpisuje se kot »Vizepräsident des Abgeordnetenhaus« — avstrijskega? — ker naša država pozna samo narodno skupščino. Žebet pa je baje pos'aneč »der Grenzbezirke«. Vsak pošten Slovenec se zgraža nad tem najnovejšim narodnim izdajstvom dr. Koroščeve stranke.

a— **Volilna mrzlica.** Mesta se polajša nervoznost. Povsod, kamor se obrneš, slišiš zvečanje volivcev. Po ulicah delajo pisani papir, na oglih se pojavljajo vedno novi kričeči lepaki, a tudi oni, ki ne citajo časopisov, zvedo pred volitvami, koliko skrinjic imamo. Shodi so končani. Stranke so se vrgle na podrobnost. V lokalih tajništva ves dan vrvenje kot v čehinjaku. Mnogo volivcev je dobilo že od večine strank prijazna vabila, da vržejo kroglice v njihovo edino pravo skrinjico. Težka bo odločitev in borba huda. Nad vsem tem pa mirno lije svojo gorkoto pomladno sonce.

a— **K notici o sanatoriju** nam poročajo, da baje vzdrževanje ogromno stane, medtem, ko je obisk pacientov minimale, trenutno komaj 2. — Tako informator. To pa še nikakor ne opravičuje prodaje sanatorija Nemcem, ampak treba pač postaviti obrat na drugačn podlagi. Podjetje bi bilo gotovo donosnejše, če bi bile cene nižje in obisk večji.

Izgubljeni čevljiček ?

Sanatorij pa je za mesto samo ogromno važnosti in bi morala nanj vsekakor tudi občina polagati malo več pomena. Sanatorij se mora kot važna socialno-higijenična ustanova na vsak način ohraniti Mariboru, pa v slovenskih oklah na ta način, da bo tudi širsim slojem dostopen, zlasti manj premožnim duševnim delavcem. Zadevo bomo obdržali v evidenci.

a— **Delavska sekcija Orjune** v Mariboru ima sestanek dne 7. t. m. ob 19. uri v tajništvu Orjune Narodni dom. Udeležba obvezna.

Iz Celja

a— **Važen politični sestanek** k. o. JDS za Celje se vrši danes ob pol 9. uri zvečer v klubovi sobi v Celjskem domu. Udeležba obvezna.

a— **Volilni lokal Narodnega bloka** za volišče I (meščanska šola) se nahaja v upravi »Nove Dohbe«, Strossmayerjeva ulica št. 1; za volilni okraj II (mestni magistrat) v modnem ateljeju g. Bizjaka v Prešernovi ulici poleg magistrata. Naše volilce opozarjamo, da se volilni lokal Narodnega bloka tokrat ne nahaja v restavraciji Narodnega doma, ker je tam dr. Ravnikov volilni okraj. Volilci se pozivajo, da grejo voliti že v prvih dopoldanskih urah, da bo lažja kontrola.

a— **Smrt mladega celjskega igralca.** Včeraj je umrl v celjski bolnici po kratki in mučni bolezni g. Stanko Sedlaček, star komaj 20 let. Pokojnik je bil marljiv član celjskega dramatičnega društva Teško prizadeti rodbini naše iskreno sožalje.

a— **Odlikovanje zaslužnih gasilcev.** V četrtek, ob treh popoldne se je vršila na srečnem poglavarstvu svečana izročitev odlikovanj, ki jih je prejele na predlog ministra dr. Zerjave od našega vladarja pet zaslužnih gasilcev celjskega sreza: dr. Bergmann, zdravnik v Zalcu in I, podpredsednik JGZ, Josip Širca, trgovec in posestnik v Zalcu, Josip Ribizelj, čevljarški mojster v Vojniku, Jakob Zajc, posestnik v št. Petru v Savdolini in Valentin Ternovek, tkalni mojster pri tvornici Prebold. Za svoje 40-letno zaslužno delovanje na gasilskem polju so prejeli vsi zlato svetinjo za državljanske zasluge. V odsotnosti srežkega poglavarja je izročil slavlencem, ki so prišli vsi razen obolelega g. Širca, odlikovanje policijski svetnik dr. Senekovič z lepim, patrijotičnim govorom, v katerem se je spominjal po vrsti zaslug vseh odlikovancev za slovensko gasilstvo in jim iskreno čestital k visokemu pri-

Iz Primorja

a— **Slovenščina mora izginiti tudi z nagrobnih spomenikov!** Namestnik goriskega župana Veržeganci je izdal odlok, kateri zabranjuje napise na nagrobnih spomenikih v kakem drugem jeziku, izvenem št. v italijanski in latinščini. Tekom letošnjega leta se morajo popraviti vsi nagrobni napisi v tem smislu. Slovenci torej nimajo na italijanskih tleh miru niti po smrti.

Rojaki - Primorci

Jutri storate zopet na volišče v svoobodni jugoslovanski državi! Mislite tudi v tem vevlačnem momentu na našo rodno grudo Kras, Vipavo, Istro, Gorjsko, Trst in na naše domače, ki ječe še pod tujim jarmom! Primorci! Rojaki! Niti eden izmed nas ne more in ne sme oddati svojega glasu nobeni drugi stranki, razen **Narodnemu bloku!** Naslavljamo ta apel osobito na vse one, ki so morali že danes v vrstah NSS, ali celo v kakih internacionalnih strankah. NSS je izdala svoj program! Podpira vsled oseb njih nesposobnih ambicioznostev naše najhujše sovražnike, ki Primorcev niti tretje ne morejo — klerikalci Rojaki! Niti sam oni, ki krade, ampak tudi tisti, ki drži v roci in oni, ki stoji na straži, da tatv kdo ne zasadi! Klerikalci je torej vsak, kdor jih na en ali drugi način podpira! Podpira jih pa vsak, kdor krši disciplino naprednih vrst in kdor napredne moči deli na posamezne male stranke!

Da ne more dalje biti tudi noben Primorec internacionalist (komunist ali socialista) je jasno. Saj nam je gotovo še vsem v spominu, kako se izjavljajo Italijanski »internacionalci«: »Io sono... Jaz sem socialista, toda kadar se gre za mojo domovino Italijo, sem najprej Italijan in potem socialista!« Železničarji, ki ste bili za časa znane stavke v Primorju, se tam v službi, gotovo še niste pozabili, zakaj so Italijanski socialisti uprizarili ono stavko? Ali ne samo za to, da Vas je uprava lažje odpustila in vrnila na cesto! Vidite torej, da so oni res pravi Italijani!

Ako hočemo ohraniti še naše dobro ime zavednosti, bomo glasovali le za **Narodni blok**, ki edini bo po 8. februarju sposoben urediti našo državo in s tem dati moralno oporo našim ljudem onstran provizornih meja do končne rešitve! Pojte vsi v boj za slavno zmago Narodnega bloka in pustite vrste narodnih in dobrovoljskih klevetnikov a la »Nova Pravda«!

Skrinjica Narodnega bloka na Kranjskem je druga, na Štajerskem četrta in v mestu Ljubljana prva!

KRAŠEVEC.

Sanin
Evangelij ljubezni
Magdo Sonja
v nedeljo 8. t. m. v
Kino Ideal

Iz življenja in sveta

Smrt Makartovega ženskega modela

V Badnu pri Dunaju je umrla Hana Liechtensteinova, stara 76 let. Bila je zanimiva ženska, ker je bilo vse njeno življenje prepleteno z romani. Bila je ena prvih dunajskih krasotic; Makart jo je ovekovečil na svoji veliki sliki »Prihod Karla V. v Antverpen«. Bila je hči zlatarja Klindoscha. V hiši njenege očeta jo je spoznal posestnik in stolnik Haupt, ki je bil vojaški ataše v Londonu. Poročil jo je in vzel s seboj v London. Leta 1884, se je dala od njega ločiti. Leta 1890, se je omožila v drugi s knezom Alojzom Liechtensteinom, ki je bil v Taaffovi eri volja avstrijskega katoliškega centra in potem krščansko - socialne stranke. Da bi se mogel z njo poročiti, se je moral ženin odpovedati avstrijskemu državljanstvu in sprejeti ogrsko ter je tako izgubil mandat državne zbornice. Politično ni knežinja Liechtensteinova nikoli nastopala, le družbeno in dobrodelno se delovala. Po smrti svojega drugega moža se je preselila v Baden, kjer je sedaj zatisnila svoje oči.

Srečna tovarna

Vsi sovjetski listi so polni poročil o slabem stanju ruske domače industrije, ki trpi vso visokih delavskih plač in obilovanja kuncov. Tola na ozemlju SSSR je vendar vsaj ena tovarna, kateri so ta težka vprašanja neznana in ki je neprestano v obratu. Ta srečna oaza v puščavi SSSR je tovarna za kipe revolucijskih volitev. Naročil je toliko, da jim ni moglo ustreči snoti. Vsa teden gre na kmeto do 120 zabojev raznih izdelkov. Najbolj kupujejo doprsne kipe Lenina, katerih se je prodalo brez števila. Prijavljeni pa so tudi kipi Marxa in Zinovjeva. Tovarna dela z najnovejšimi stroji, dočim se je prej vse delalo z roko. Tovarni pomaga tudi komisarjat za promet, ki je dovolil za razpošiljanje kipov posebne vozne olajšave. Zalbog se je moral pri tem oziirati tudi na slogo denarno stanje železnice in je dovolil največji popust — 75 % prevoznine — samo za kipe Lenina. Ti se pač morajo razširiti v prvi vrsti.

Res srečna tovarna!

Pariška vojna

Ruski šoferji in francoski komunisti.

Wranglovski častnik Gijehov, ki si zljaj služi kruh v Parizu kot šofer, je bil nedavno težko ranjen od nekega Francosa, katerega je peljal v gozd Fierte izven mesta. Neznavec se je začel pripravljati na Gijehovim o politiki in ga je nenadoma težko ranil z dvema streloma iz revolverja. Orožniki so dohiteli morilca, ki je hotel pobegniti v avtomobilu. Ko so ga prijeli, se je legitimiral za Lamieja, člana francoske komunistične stranke. Povedal je, da bi dobil 10.000 frankov za umor nekega izmed Wranglovih častnikov. Ta nalog mu je baje dalo vodstvo komunistične stranke.

Ker ni ta slučaj edini svoje vrste in so kmalu potem trije neznanj Francoski prepejli še nekega drugega ruskega šoferja-častnika in mu z noži skoro otrezali eno lice, so oblasti uvelile strogo preiskavo. Francoski stražnik, ki je gledal pretep, se ni hotel vmešati. Z ozirom na to so zljaj sklenili pariški šoferji Rusi, po večini bivši caristični častniki, da ne bodo več vozili boljševikov. Če spozna šofer, da pelje boljševika, ga takoj vrže iz vozlja. Zadnji sličen dogodek se je pripetil na trgu Etoile, kjer so hoteli trije boljševiki navdušiti šoferja za komunizem. Mož je ustavil avto, vzel težak avtomobilni klinč in pozval gospode, da takoj izstopijo. Številna množica na trgu se je zavela za šoferja in komunisti so morali žalostno bežati. Drugič je prišlo do sličnega dogodka pred državno opero, ko ni hotel ruski šofer peljati dveh elegantnih dam, ki sta mu veljeli pelatiti ju na sovjetsko poslanstvo. Z eno besedo, boljševiki in ruski šoferji v Parizu so si napovedali stalno vojno. Parižani pa se v zadregi in ne ve kaj bi počeli.

Amerika — dežela zločinov

Neki newyorški list objavlja statističen pregled zločinov, ki se od leta do leta zvečijo v Ameriki. Iz te statistike izhaja grozno dejstvo, da zgreše največ zločinskih dejanj v Ameriki ženske med 19. in 20. letom starosti. Amerika se je izpremenila v pravico deželo zločinov. Lani so zločinski dogodki strahovito številko dosegli. S tem pa se ni vse povedalo. Proporcionalno število zločinskih dejanj stalno narašča in se izpreminja v pravico enoimensko.

Statistika zločinov zadnjih deset let pravi, da odpade na vsakih 100.000 smrtnih slučajev v Ameriki okoli 8 % umorov. Sicer se to število ne more vzeti kot splošno merilo. V nekaterih deželah je umor vsakdanji dogodek, drugod se sopesi prijeti bolj poredko-

ma. Toda v primeri z Evropo, kjer velja za najbolj zločinsko deželo Italija, so te številke vendarle obupno stranske. V Angliji n. pr. so našli 1.1923 samo 200 umorov, kljub temu, da ima Velika Britanija dobro tretjino prebivalstva Zedinjenih držav. Če bi se ravni umori po odstotkih probivalstva, bi jih odpadlo na Ameriko komaj 500, tako pa jih imamo 10.000.

Ce primerjamo druge evropske dežele z ameriškinjo, moramo ugotoviti, da se je privetilo na Angliškem 1921. leta samo 95 ropov, medtem ko jih znanje mesto New York v 1. 1922. kar 1445. S še žalostnejšo slavo v tem oziru pa se ponaša Chicago, kjer je bilo tekom enega samega leta 2417 ropov in ropov.

To strahotno statistiko razlagajo kriminalisti na ta način, da so Američani povprečno precej toni napram predpisom, ki se tičejo osebne varnosti. Tudi vzgoja otrok je v Ameriki povsem pomanjkljiva, kar vpliva zelo kvarno na dorasajočo dečo. Tako je deležna Amerika neštene slave, da nekakša Evropa ne samo v naglem pridobivanju bogastva in imetja, ampak tudi v množični zločinov.

× Novo iz afere Lederer. V zadnji morilca Lederer in žene je nastopilo nekaj novega. V torek se je bil pri preiskovalnem sodniku trgovca Josipa Horskoviča in izpovedal, da je bil svoj čas s trgovcem Borosom, ki je pred dvema letoma izginil brez sledu, večkrat v družbi neke dame, ki mora biti no njegovem mnenju identična z ženo Gustava Lederera. Horskoviča so konfrontirali z morilko, in trgovec je takoj spoznal v neki damo, ki jo je do stokrat videl v družbi z Borosom. Policija preiskuje sedaj, ali je Lederer jeva v zvezi z umorom Borosa.

× Ločitev radi molččnosti žene. Ali je to sploh mogoče? Pomislite, radi molččnosti žene! Bo že, sicer ne bi risali o tem angleški list. Brown delavce v predelavci in Blackburnu, je vložil tožbo proti svoji ženi za ločitev zakona, ker ni od meseca julija 1919 torej nad šest let in pol, izpovedovala z ním niti besedice, pa ni bila mu tasta.

× V železnem krokodilu, ki so ga nabili med kratkim v Rusi pri Kalenki in Indiji, so našli nekaj zlatega in srebrenega nakita. Najbolje je zver raz-

trgala in pogoltnila kako ženko. Meso je krokodil prebavil in kosti zopet spravil iz sebe, kovinasti predmeti pa so mu običali v želodcu.

× Sedemletna deklica zastupila več oseb. Naravnost neverjetno poročilo prihaja iz Londona, odkoder javljajo, da je neka sedemletna deklica zastupila sedem oseb. Otroška morilka se piše Elza Thompson in je poleg ljubi zastupljala tudi živali, zlasti ptice in mačke.

Pozor na izgubljeni čevljiček

× Žena pred ogledalom. V nekem listu bomo sledečo zanimivo statistiko: Deklica zapravi od 7. do 10. leta pred ogledalom dnevno 10 minut časa, od 10. do 15. leta je pred ogledalom vsak dan po četrt ure, od 15. do 20. leta dnevno po 22 minut, od 20. do 25. leta dnevno 25 minut in od 25. do 30. leta vsaki ženi pred ogledalom vsaj pol ure vsak dan. V tem času je dosežen vrhunec ženske nečimernosti. Od 30. do 35. leta stoji ženska pred ogledalom po 24 minut, naslednjih pet let po 18 minut, od 40. do 50. leta po 12 minut in od 60. leta naprej ji zadostja na dan 6 minut ogledovanja same sebe. Potemtakem zapravi žena pred ogledalom okoli 250 dni časa. Škoda, da ni statistik objavili tudi, koliko časa je potrošil sam za ta nepotreben račun.

× Mišja nadloga na Madžarskem. Abnormalne vremenske razmere na Madžarskem so letos hudo poškodovale zimsko setev. Iz vseh krajev v deželi prihajajo poročila, da se je vsled suhe zime mišja zaloga strašno razmnožila. Miši in poljski mrčes, katere ostru zima navadno pokonča, je uničil okoli 60% zimske setve.

× Konec stavke v kraljevi palači v Londonu. V torek so imeli delavci, ki so zaposleni v kraljevi palači v Londonu in ki že par dni stavkajo zaradi nekega tovariša, velik šod. Sklenili so, da se takoj povrnejo na delo, ker je delavce, zaradi katerega je izbruhnila stavka, izjavil, da hoče zopet stiliti v strokovno organizacijo, v kateri je bil prej in da hoče poravnati zastalo članarino.

Dopisi

DUPLICA PRI KAMNIKU. Tu se je videlo, kak strah imajo klerikalni tigri pred javnostjo. Na shodu, ki ga je sklicala z lepaki klerikalna stranka, si napovedana govornika dr. Rožič in Strein stala upala govoriti, ker so bili navzoči prišanci JDS, ki so bili pripravljeni odgovorjati z izjavljanjem resničnega političnega stanja. Izvoljeni predsednik shoda je najprvo podal besedo dr. Rožiču, ki pa jo je odklonil; nato jo je ponudil tigu Streinu, ki pa se tudi ni upal nastopiti; ko pa je predsednik dal besedo dr. Karbiču, sta pa junaka Strein in dr. Rožič pobrala klobuke in suknje ter izginila s kakimi 8 klerikalnimi slepci. To je smotilo, ki je ne bosta nikdar več popravila. Kdo je že čul, da bi poslanec, ki pride med svoje volilce, da bi jim obrazložil svoje dovedanje delo in hodoče uveljavljanje, figursko pobegnil, če bi imel čisto vest? To je menda prvi slučaj v politiki in kaže jano vsa brezprimerno neiskrenost klerikalnih tigrov. In tak človek kakor Strein, ki nima junakstva pogledati svojim volilem v obraz, tak človek hoče zastopati narod. Naj vrag vzame njega in narod, ki ga vodi. Šod se je seveda nato vrlo lepo vrtil in je pošena beseda doktorja Karbe žela obilo hvale.

KAMNIK. Naš kamniški Pucelj — graščak itd. Cerarjev Tonček in njegovi štirje rekruti so politikastr, ki spravijo v smeh še takega maračnega. Vsi skupaj namreč nimajo pojma o politiki. Par tukaj iz kmečkega lista kakor egoisti, bankokrat itd. je vsa njihova ekumija. In celo shode držijo ti ljudje. Tako je na samostojnem kmečkem shodu v Smarci ključ Cerar grob in peklo nad demokrate, največje zločine na vesoljem svetu; na shodu v Radovljicah pa mu je padlo srce v hlače, ko je zagledal med poslušalci dr. Potokarja. In želite, niti z besedami se ni dotaknil demokratov. To pol se je skopal nad klerikalce, ker ni bilo nikogar, da bi mu odgovorjal. Figerja ni čednost, dragi Tonček! Prav zanimivo pri teh samostojnih možakih je tudi to, da nimajo niti volilne pravice; sam komendant Cerar je brez volilne pravice, ker je prišel v konflikt s § 11. zak. o vol. Ljudje božji, kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce. Prav zabavno bo v nedeljo, ko bodo ti tiči od daleč gledali, kako bodo pošteni državljani stopali na volišče z upanami jim krogljenmi. Puslile si svetovati: politika je za volilce, ne pa za one, ki nimajo volilne pravice. Bomo že mi volilec s mi stvar uredili!

AKOPLICA: Sredo, 4. t. m. se je vrtil pri nas shod »Bratstva sporazuma«. Navzoči so bili po večini samostojni in klerikalni kmetje in nekaj železniških in drugih delavcev. Glavni govornik, znan NŠ-er Kravos, je pozival navzoče, da naj vržejo 8. t. m. kroglico kamor hoče, samo v II. skrinjico na. Stara lajsal

slju, ker je zvedel, da slednji zabavlja brez njega po gostilnah, da ima čisto boljšeške nazore in ker ga sploh ni potreboval v uradu. Ker se pa nobena stranka, torej tudi SLS, ni poglobila za njega, je to storila JDS, po svojem predsedniku iz smiljenja do žene in otrok (sicer pa ima poleg obd. službe tudi dobrodelno (trafiko) in g. gerent ga je sprejel zopet nazaj v službo, skoravno zelo nerad. Rudniški zdravnik v Hrastniku je odpovedal službo obd. zdravniku za Hrastnik, nakar je g. gerent službo obdinskega zdravnika za Trbovlje in Hrastnik razpisal, torej ni odlovil g. dr. Jenšterla, ki še vedno lahko sanjo prosi, skoravno mu tega ni treba, ker ima 24.000 K mesečne plače kot rud. zdravnik. Kar se pa tiče usmiljenk, smo z g. gerentom istih mitali, da obdina ne plinuje teh ženskih zalo, da bi prepuščale bolnike samim sebi in hoteli na kuluk k druženemu domu opeko klepat, ampak da z usmiljeno požrtovalnostjo skrbijo za uboge bolnike. Politika ne spada v bolnico. To mora priznati tudi sam g. dr. Jenšterla. Zadeva je taka in ni drugačnja. Invalidi, pomislite, kje imate prijatelje? Tam kjer zabavljajo, pa nič ne storé, ali tam kjer so tihi, pa za vas delajo!

HRASTNIK. Hrastniško gimnastično društvo je imelo v družbi s trboveljskim dne 2. t. m. svoj slavnostni dan. Tega dne je namreč izšel v dvorani Narodnega doma g. sreški poglavar Pinkovec v navzočnosti župnika načelnika g. Dežmana, zastopnikov trboveljskih gasilnih društev in dolskega, zastopnika trboveljske premogokopne družbe g. ravnatelja Drolca, zastopnika električne liti. srebrena odlikovanja g. Sorčana, Bauerhelmu in Hrupe od domačine in g. Jager od trboveljskega društva. Pri odlikovanju je govoril odlikovane g. poglavar navdušen patriotičen govor, iskreno jim čestljal, zahvalil se mu je v imenu odlikovanih go. spod Sorčan, izražajoč prošnjo, da sporniš udanostno zahvalo na najbližje mesto. Po izročitvi odlikovanj je defiliralo hrastniško gasilno društvo z zastopniki iz Trbovelj in Dola pred odlikovanci, nato pa se je vrtil v Narodnem domu slavnostni banket, pri katerem je svirala nemurno godba gasilnega društva iz Trbovelj. Med banketom so se govorili spominjali Nj. Vel. kralja, kakor tudi odlikovance I. dr. delavcev v gasilnih društvih. Gotovo ostane ta dan v najlepšem spominu vsem, ki so se tega slavnosti udeležili. Odlikovancem pa želimo prižakati pri najlepšem zdravju in zadovoljstvu že zlate svetilne za zaslugi!

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU. — Pri nas se je vrtil na Svečnico plesni venček gasilnega društva, ki je zelo do brek uspel; ples je otvorila Polančeva, cel aranžma pa je vodil res hvalevredno načelnik g. Franjo Černe.

LJUBNO PRI CELJU. V nedeljo 1. t. m. in na Svečnico se nam je s prižnice oznanilo, da se bo v nedeljo dne 8. t. m. po obeh naših delih v tukajšnjem župnišču spovedne listke — in sicer samo za moške, ki pa morajo priti ponie če predlo nredo voliti! (Nimamo proti temu ničesar, da opravijo ljudje to versko opravilo, svetujemo pa vsem, naj spovednika odločno zavrnejo, ako bi hotel izrabljati spovednico za politiko.)

POLZELA. V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« se je spravil znani klerikalni dopisnik brez vsakega povoda zopet nad podstarostu tukajšnjega »Sokol«, g. Ivana Tomažiča, hotel oblatiti s tem sokolsko društvo. Ni naša naloga braniti g. I. Tomažiča, ker bo že sam obradunal z lažnjivo klerikalno gadjo zalogo. Resnici na ljubo moramo pa priti bli sledeče: Vsi udeleženci morejo tudi pod prisego izpričati, da se podstarosta »Sokola« na Polzeli v nedeljo ob priliki občnega zbora ni niti enkrat »prikusil«, niti ni rabil nobenega nedostojnega izraza. Pač pa je žigosal grdo pljančevanje, ki se je razposlo na Polzeli ter pozival Sokole in Sokolice na požrtovalno ljubezno do naše rodne grude in zlasti do našega kralja. Vse to imenuje klerikalni podlež: »zlasti mnogo mladih prazno slamo!« — Že lansko leto e napadel »Slovenski Gospodar« na enako nesramen način g. I. T. in lagal, da je baje organiziral napad na Orle na tukajšnjem kolodvoru, dasiravno nas zamore dovolj izpričati, da se je vrnil g. I. T. takrat iz nekega izleta, videl čisto slučajno na kolodvoru neko repenčenje Orlov napram domačinom, miril na to na obe strani in preprečil vsak nadaljni delanski spopad med mladimi vročkrvnici. Saj je razjarjeno navzoče občinstvo že zahtevalo, naj bi se orlovskim petelinčkom, katero kar na mestu vsakemu 25 tječaj, našel se jim hrbet neha. — Poznamo g. I. Tomažiča kot moža, ki živi izredno »kleričansko« s svojo famillijo vred. Mož pa ima v očeh klerikalnih podležev eno veliko napako: da ne trobi v lažnjivi, hinavski obrekovalski klerikalni rop. Res je, krščanski starši s Polzele, nikar ne pošiljajte svojih otrok telovadit k »Sokolu«, ker tam se bodo naučili ljubiti in spoštovati svoje starše, sokolce(ke) in druge poštene ljudi ter kot kristjani izpolnjevati božje in cerkvene zapovedi. Le pošiljajte rajš Vaše otroke k Orlom. Tam se bodo naučili po vzorcu klerikalnih pravkov: Zlorabljati občinske pečate, manipulirati s senom na škodo občine, nastopati celo proti lastnemu g. župniku in mu groziti, da bo odstranjen, ako se ne ukloni njihovi volji, prirejanj v večjo slavo božjo v najbližnjih gostilnah cerkve ples in pljančevanja pozno v noč, da jim mora radigela celo lastni domači g. župnik obrniti hrbet, obrekovali, lagati in sejati sovraštvo, hujskati zoper državo in kralja, izvajati službene

dolžnosti na tak način, da je vlada prisiljena podeliti za njih velike »zaslug« pokojnino, itd. Vse to seveda pod patronanco nekega »božjega namestnika«, klerikalnega agitatorja in na pravi pravilni »krščanski podlagi!« Feil! Samotla! »Bog živi!« Več Polzelanov.

BRASLOVCE. Naš najnovejši kaplan se marljivo vežba v politični agitaciji, ki jo opravlja od vasi do vasi. Vsa večer jo mahne v drugo vas ter s priznano »zgovornostjo« pripoveduje volilecem o čudežni avtonomiji, ki jo bodo klerikalci to pot baje gotovo dosegli. G. kaplan ima torej zelo živahne sanje. Paranj smo v resnih skrbih, kam se naj obrnemo, če bo komu nujno potrebna poslednja tolažba. Saj ne bi vedeli, v kateri vasi naj iščemo dušnega pastirja, zlasti ker je g. dekan bolchen in sam težko opravlja te težavni posel. G. kaplan zelo spoštuje polboljševika Radiča in pri vsaki priliki zatrjuje, da mu bodo klerikalci po 8. februarju pripomogli do svobode. No, z »lepimi« stvarmi nas tolaži g. kaplan. Kaj nas smatra z pupolne bedake? Radiča, ki hoče povzročiti nemire v državi in nam zažgati streho nad glavo, si niti kakor ne želimo drugje kakor v kajhi, kamor spada tudi poševica tigrovskih korupcionistov, ki so nam tako imenitno izpolnili obljube. Vprašamo g. kaplana, ali se je v semenišču izučil za duševnega pastirja ali za kler. agitatorja. Pri nas bo žel malo uspeha, ker smo mi Savinjsani in ne kakšni zaplankani telebani iz čudotvorne Radičeve republike. Naša skrinjica je četrt a. — Opazovalec iz Vin perka.

SLOVENJGRAD. V sredo, 4. t. m. se je vrtila v našem mestu jako lepa slavnost. Odlikovanih je bilo sedem članov tukajšnjega prostovoljnega gasilnega društva s kolajnama za civilne zaslugi, in sicer: 4 člani z zlato, trije pa s srebrno. Zlato kolajno so dobili g. M. Prusch, F. Prusch, A. Petučnik in L. Pogorevcnik, srebrno pa F. Hirschmugl, J. Schuster in V. Lipovnik. Odlikovanja jim je izročil po lepem nagovoru v dvorani sreškega poglavarstva g. sreški poglavar Viher. Pri slavnosti je bilo navzočih okoli 70 gasilcev v kroju ter precej povabljenih gostov. Po odlikovanju se je vrtil pred glavarstvom defile gasilcev pred odlikovanci, nakar so se odlikovanci, gasilci in gostje podali v lepo okrašeno dvorano hotela Goli, kjer je priredil g. sreški poglavar zakusko. Pri zakuski je imel krasen govor g. dr. Zelenikar, načelnik slovenske gasilske župe, ki je odlikovancem čestital v imenu župe ter povdarjal hvaležnost gasilcev do domovine in vladarja, pa tudi hvaležnost do g. ministra dr. Zeriava, ki je v najkrajšem času izposloval, da so dobili predlagani gasilci odlikovanja.

TOPOLE PRI ROGASKI SLATINI. V četrtek se je pri nas vrtil obrtniški shod, ki je vrlo dobro uspel; zavedno obrtništvo se ga je udeležilo v zelo lepem številu. Govorila sta gg. Fabiani in Vidgovi. Vsi zborovalci so se izjavili za Narodni blok. Razpoloženje je zelo dobro. Te dni sledijo še nadaljnji shodi v okolici.

ROGASKA SLATINA. Tu je bil aratiran prejšnji nemškutar, poznejši komunist in sedanjí Radičevce — Franc Vervbošek — brezposelni poljedelec, kateromu daje zavetišče posestnik g. Rist, restavrtar hotela Union v Ljubljani. Delaj je nedopustno agitacijo za Radiča ter so že zgrešili zoper Nj. Veličanstvo. Od dan je bil v »spore okrajnega sodišča« v Rogatcu. Taki so naši nemškutari, navidezno proti Slovincem patriotični, pri delu pa razdiralni kakor vedno. Mogoče bi se tu še kak tak našel?

ROGASKA SLATINA. (Zloraša vero in cerkve.) V nedeljo med pozno maslo je pridigoval kaplan Peter Kovatič, ter pozival poslušalce, da se udeležijo dne 8. t. m. volitve na strani krščanskih mož. Pristavil je, da naj pridejo vsi možje dne 5. 6. in 7. t. m. k spovedi. Seveda je pa zamočal, da bo tam zlorabil spovednico v politične, sebične namene. Duhovniki sami skrbijo za to, da vera peša. To je njihovo lastno delo! Kaplan Kovatič, razen Maribora in polletnega kaplanovanja pri Sv. trižu, ni bil po svetu, vsled česar je smešno, da se ta mladenič drzne dati nasvete resnim možem, četudi so samo kmetje. Kljub hinavskemu zavijanju oči ter stiskanju toplih rok, smo tega razdirača sloge spoznali. Bilo bi treba spraviti tega petelina pod kuratelo.

DOBROVA PRI ROGATCU. Volilno gibanje je v rogaškem okraju menda najbolj živahno. Za volilno torišče so si ga zbrali zlasti radičevci in klerikalci, ki v hratskem območju delajo za »hlaor dr. Zave«. Korosec in Radič sta eno in isto, to je njihova parola. Z agitacijo se posebno odlikujeta nemškutarski trgovec Lorber in Nemec Braunen, prvi tajnik, drugi pa predsednik krajevne klerikalne organizacije. V potu svojega obraza sta nagnala skupaj za zadnji klerikalni shod za eno celjo omizje poslušalcev. Se imenitneje je bila z republikanskim shodom bivšega avstrijskega žandarija, pred meseci strastnega klerikalca Rojsa, ki meni, da mu bodo njegovi Vilhelmovi »štrani« brki pripomogli do mastnih poslanskih dijet. Vse je pripravil g. Bauman, lokal je najel in tudi pridno brul pete po Logu med svojimi delavci. Toda nos se mu je strasno pobesil, ko je zaznal, da je shod prepovedan. Še težje je bilo ob tej vesti Rojsu, ki je radi varnosti ostal pri Slovenskem v Rogatcu. — Prihodnjije pa kaj več, kako se je g. Bauman vozil iz Zetel ter kako je v svoji vinski in volilni navdušenosti zamenjal cesto s cestnim jarkom v Vidini.

(Glej dopise tudi na 7. strani.)

Gospodarstvo

Taksa na vozila

VIII. Dolžnosti občinskih uradov.

V občinah, kjer ni sedež sreskega poglavarja, morajo sprejemati prijave o nabavi in prodaji avtomobilov in fikser-skih voz občinski uradi. Zaradi tega morajo oni voditi »register vozil« kakor je predpisan za policijska in politična oblastva.

Vsako vloženo prijavo o nabavi vozila mora občinski urad preizkusiti:

- 1.) ali vsebuje vse predpisane podatke;
- 2.) ali je zadostno kolkovana;
- 3.) ali je pravočasno vložena.

Ako prijava ne vsebuje vseh predpisanih podatkov ali če ni z 200 Din kolkovana, se mora prijavitelj pozvati, naj prijavo izpopolni, odnosno z manjkajočim kolekom naknadno kolkuje, ker bi se sicer ne smela upoštevati temveč zavrniti.

Če se ugotovi, da je prijava v popolnem redu in da je tudi pravočasno vložena, se kolki na prijavi v uradnim pečatom žigovani in vozilo začasno vpisuje v register vozil. Nato se prijavitelju pozove, naj se s prijavo nemudoma poda k davčnemu uradu in tam plača letno takso ali pa si izposodi potrdilo, da je vozilo letno takso pritožilo. Da mora davčni urad številko, pod katero je vozilo pri občinskem uradu vpisano v register, zabeležiti v svoj register, se mora ta številka naznati pri prijavi in preden se vrne prijavitelju, da jo nese k davčnemu uradu.

Definitivno se vpisuje vozilo v register šele, ko se občinski urad prepriča, da je letna taksa plačana, odnosno potrdilo o taksi oporoti izdano. Takrat se tudi šele sme prijavitelju izdati »izkaznica o vozilu«.

Če zavoli občinski urad na podstavu svojih beležk o prijavi, da se stranka, ki se je napotila na davčni urad in zonet zglasila, mora obvestiti o tem davčni urad, da ta ugotovi, ali je bila letna taksa plačana, in da dalje ukrene, kar je potrebno.

Register vozil se vodi pri občinskih uradih po obrazcu, ki ga je delegacija ministrstva financ v Ljubljani v Uradnem listu št. 3/1922 predpisala.

Prijava o nabavi vozila se mora po naredbi delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 22. marca 1922 št. RII 571 (Uradni list št. 36/1922) najkasneje deset dni po prijavi predložiti poglavarju mesta, in sicer vsakej s posebnim poročilom in prepisom registra.

Ako kdo ohvesti občinski urad, da je prodal vozilo, mora ta dotično vozilo iz registra izbrisati tako, da prečrta vsa vprašanja pod dotično tekočo številko, v opombi registra pa zabeleži, kdaj in komu je bilo prodano in kje je spravljeno.

O izbrisu ne ohvesti občinski urad sreskega poglavarja sploh, temveč vsakej dva meseca mu sporoči, katere vozila so se izza zadnjega poročila izbrisala. Obvestitev se izvaja tako, da se predloži prenos registra (izvleček) glede izbrisanih tekočih števil.

Poročila o izbrisu se morajo predlagati 1. januarja, 1. marca, 1. maja itd. vsake dva meseca.

Ako je bilo vozilo prodano komu, ki biva v okolišni drugi občini, mora občinski urad takoj to občinstvo obvestiti in mu izposodi iz registra potrdilo.

Organe finančne kontrole morajo občinski uradi pri proizvodnih podjetjih in jim na zahtevo tudi dovoliti, da register vozil pregledajo in si beležke napravijo.

Glede prijav, o katerih občinski urad ugotovi, da so nepopolne, vložene.

Občinski uradi niso upravičeni izreči kazni radi opuščenosti ali zakasnele prijave o nabavi vozila. Ta pravica pripada sreskemu poglavarju. Zato morajo občinski uradi vsakokrat, ko odkrijejo, da je nekdo prijavo o nabavi opustil ali pa jo vložil šele po preteku 15 dni po nabavi, prijaviti to sreskemu poglavarju.

Občinski predstojniki, odnosno občinski uradniki, ki ne pobirajo takse na vozila tako, kakor je bilo treba ali so volhe malomarni v izvrševanju predpisov o taksi na vozila, se kaznujejo s globo od 30 do 500 dinarjev, ako pa je po njih krivdi plačilo takse došlo ali deloma izostalo, povrh tega tudi še na doplačilo premalo pobrane takse.

IX. Pritožbe.

Pritožba proti odločbi davčnega urada, da se vozilo ne opravi takse, ni dopustna, ker se mora taksa plačati brez poziva. Kdor z odločbo davčnega urada ni zadovoljen, ima dve poti na izbiro: ali plača takso in prosi za povračilo ali pa se odloči ne pokoriti ne plača takse, žaka na obškodno in se potem proti obškodbi pritoži. Druge poti je seveda mnogo riskantnejša oziroma prva in bi bila priporočljiva le v primeru, da je davčni urad odločeno napakno razsodil.

Kazenske razsodbe o vseh prestopih glede letne takse na vozila izrekajo davčni uradi, obškodbe proti občinskim funkcionarjem izrekata finančni okrajni ravnanstvi v Ljubljani in Mariboru, razsodbe glede prijava takse pa sreski poglavarji. Policijsko ravnanstvo v Ljubljani in policijski komisariat v Mariboru.

Proti obškodam vseh teh obvestov so dopustne pritožbe na generalno direkcijo posrednih davkov v Beogradu, proti odločbi te direkcije pa na državni svet.

Pritožbe se morajo vložiti pri onem obsojstvu, ki je izrekel obškodbo tekom 15 dni po dostavitvi razsodbe.

Kolkovati se morajo pritožbe na generalno direkcijo posrednih davkov s kolekom za 20 Din, pritožbe na državni svet pa (po tar. post. 52.) s 100 Din, ne glede na višino izrečene kazni.

Pritožbe imajo odločilno moč samo glede kazni, glede takse same pa ne. Taksa se mora po naredbi delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 21. decembra 1921 št. RII 50/125 (Uradni list št. 3/1922) plačati tekom 8 dni po dostavitvi razsodbe. Ako se pritožbi ugodi, se plačana taksa povrne.

Kazenska taksa so izterja šele po pravomočnosti razsodbe, t. j. če se je vložila pritožba na državni svet, z razsodbo drž. sveta, če se je vložila pritožba samo na generalno direkcijo posrednih davkov ne pa tudi na državni svet, po preteku 15 dni po dostavitvi razsodbe generalne direkcije, če se pritožba sploh ni vložila, po 15 dneh izza dostavitve razsodbe.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (6. t. m.)
Pšenica: haška, 3 vagoni 485; banatska, pariteta Zenta, 3 vagoni 475. Oves: haški, 1 vagon 310. Turčija: haška, 10 vagonov 210 — 215; haška, za februar, 21 vagonov 215 — 220; za april-maj, 5 vagonov 240; banatska, Zenta, 3 vagoni 212,5; sremska, 6 vagonov 215. Otrubi: sremski, 6 vagonov 180. Tendence neopremene.

Dunajski živalski sejem (5. t. m.)
Goveda: Dogon 228 komadov. Cene v glavnem neopremene napram tokovemu seimu. Za kg žive teže notirajo v tisočih ak: voli 11 — 19, bik 12 do 17, krave 10,5 — 15, svinja 6,5 do 11. Svinje: Dogon 1107. Cene na bazi sredine seima. Notirajo za kg žive teže v tisočih ak: debele svinje 22 do 24, mesne 17 — 21,5.

Strojarski sejem v Mariboru (6. t. m.)
Dogon 59 svinj. Povprečne cene so bile: preči 5 do 6 tednov stari 100 do 112,5 dinarjev, 7 do 9 tednov stari 175 do 225 dinarjev, 3 do 4 mesece stari 300 do 350 dinarjev, 5 do 7 mesecev stari 600 do 700 Din, 8 do 10 mesecev stari 800 do 875 Din, 1 leto stari 1375 do 1625 Din. 1 kg žive teže 11,5 do 12,50, 1 kg mrtve teže 16,50 do 17,50 Din. Prodanih je bilo 71 komadov. Kupčija je bila prav žihavna.

Poljeval na lesnem trgu, Vianki te. 100 dinarjev povzroča zastoj izroza lesa, kajti naš les je postal predlag na zunanji trg. Iz tega vzroka nam je zašla tako naporno konkursten izvoz Ru. munija, ki je izšlo les Italija, Španija, Grčija in Egipt. A tudi doma je konzum lesa majhen. Kljub temu nam povpraševanju pa so lesne cene dalje vrste in ne kažejo tendence nazadovanja.

Izvozniški govedine in mesa, ki bi se zanimali za zastopstvo za razpovedanje mesa in govedine na Dunaju, naj pošlje svoje pisanice naslova do 15. tega meseca Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Plačevanje železniških vozarin s četi posebej banke. Iz Beograda poročajo: Finančno ministrstvo je pokrenilo vprašanje o organiziranju posebne banke, ki bi izplačala žake za plačevanje vozarin in carinskih stroškov. Kasneje bi ta banka organizirala plačevanje tudi pri vseh drugih državnih institucijah v kraljevini. Glavni motiv za to organizacijo je: da se zmanjša obtežba novarstva in da se olajša delo treznim krojem. Ština plačevanja obstoje v zapadnih državah in so pokazala dobre uspehe. Premetno ministrstvo je dobilo od finančnega ministrstva dotični načrt v proučevanje.

Odprtje premosta pri Kraljevu. V Varšavi pri Kraljevu so odkrili leseno premosto, ki ima 6500 kalorij. Na lice mesta se je podala posebna strokovna komisija, ki bo proučila način izkoriščenja premostovnika in možnost industrijske železnice, ki bi se vezala na premost. Stala bi 1500.

Stanje našega normalno-otirnega voznega mreža. Po najnovejših podatkih je na naših normalnih železnih skupno 1920 lokomotiv, od katerih je 1100 v prometu, a 700 pokvarjenih. Potniških vagonov je 2630, od tega 1110 pokvarjenih. Skupno število tovarnih vagonov je 82.900, od katerih je 11.700 pokvarjenih.

II. redovni kongres trgovskih komora in združenja trgovskih kraljevine SHS, odprt na dane 30. i 31. avgusta 1924. godine v Beogradu. Pod tem naslovom smo prebrali knjigo, ki jo je izdala Trgovska zbornica v Beogradu.

Gospodarski vestnik, št. 2. je izšel z bogato vsebino iz raznih kmetijskih praznov. Narodna 10 lit. letno. Uprava in uredništvo se nahajata v Gorici, Via S. Giovanni št. 6/1. na desici.

Redni občni zbor im. »Textilna«, trgovska in industrijska d. d. v Ljubljani dne 28. t. m. ob 11. na Krekovem trgu 10 in Kmetijsko posojilnica Ljubljanske okolice, r. z. z. v. z. v Ljubljani dne 19. t. m. ob 15. na Dunajski cesti 18. — Daje ima občni zbor Slovenska trgovska d. d. v likvidaciji v Ljubljani dne 19. t. m. ob 14. v sejni dvorani Trgovske banke.

Potrditel poravnave. Sodno je potrjena poravnava Milka Jesiha, trgovca v Ljubljani.

Ponovni poravnalni naroki so določeni v poravnalni zadevi Karla Worschecha, trgovca v Mariboru, na 21. t. m. ob 9. v poravnalni zadevi Henrika Priimusa, trgovca v Mariboru, na 14. t. m. ob 11.

in v poravnalni zadevi Franca Schmita, trgovca v St. Jerneju, na 21. t. m. ob 10. — Zlate bilance in valorizacija v M. d. žarski. Iz Budimpešte poročajo: Načrt zakona o zlatih bilancah je že izgotovljen in predvideva oblikovne zlate bilance. Obenem se hočejo podvzeti potrebne mere, da gospodarskega življenja ne bodo zadeli prehudi stresljaji. Istočasno z zlatimi bilancami se bo rešila valorizacija.

Borza

7. februarja:

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanje, druge ponudbe in v oklepajih kupeljski zaključki.) Vrednote: 7 odstotno posojilo 0 do 65, vojna škoda 130 do 0, Celjska posojilnica 210 do 212 (210), Ljubljanska kreditna 230 do 0, Merkantila 115 do 0, Pražedions 895 do 902, Stroine 0 do 147, Trbovlje 0 do 410, Vevče 100 do 0, Slabena družba, d. d. v Ljubljani 280 do 290. — Blago: Zaključki: Kufci krilj, od 25 cm prem. naprej, od 250 m dolž naprej, beli, brez are, franko nakl. post., 3 vagoni 440 do 445 (440). Ponudb v raznem blagu je bilo precej, a povpraševanje malo.

ZAGREB. V večini je tendenca neopremena. V nekaj večji meri se je trgvala le Litorale. — V devah je bila tendenca slaba. Blaga je bilo zopet v izobilju ter so se kljub večjemu povpraševanju vse devize začele trgovati na nižji bazi kakor včeraj. Posamezni tečajji so se lekom sestanka popustili za nekaj točk. Intervencije danes ni bilo. Promet je bil srednji. Notirale so devize: Dunaj 0,0863 do 0,0883, Berlin 14,675 do 14,825, Italija izplačilo 253,95 do 258,95, ček 256,25 do 259,25, London izplačilo 294,75 do 297,75, New-York ček 61,125 do 62,125, Pariz 334,5 do 339,5, Praga 181,06 do 184,06, ček 180,875 do 183,875, Svica 1191 do 1201; valute: dolar 6,5 do 61,5, švicarski franki 1105 do 0; efriki: bančni: Litorale 63 do 65, Trgo 25 do 27, Eskompla 108 do 109, Kreditna Zagreb 118 do 120, Ilipo 595 do 61, Juzo 103 do 105, Ljubljanska kreditna 0 do 242,5, Pražedions 890 do 900, Slavonska 73 do 75, Srpska 1336 do 137, Industrijski: Eksploatacija 56 do 59, Dubrovački 391 do 410, Šeherana 745 do 755, Nihag 38 do 45, G. i. m. 600 do 625, Slavonska 58 do 59, Trbovlje 300 do 415, Vevče 192 do 115; državni: 7 odst. posojilo 65,5 do 66, vojna škoda 129 do 129,5.

BEograd. Devize: Dunaj 0,0873 do 0,0874, Berlin 14,75 do 14,80, Budimpešta 0,086 do 0,0865, Italija 257 do 257,5, London 296 do 296,5, New-York 61,8 do 61,85, Pariz 335 do 335,5, Praga 182,25 do 182,75, Svica 1195 do 1196.

Sokol

Sokolstva in javno življenje

(Odlomek iz nagovora staroste dr. P. Peštinika na društvenem obč. zboru Sokola I v Ljubljani 29. januarja 1923.)

Tik pred važnimi volitvami v Narodno skupščino ne moremo in ne smemo molčati. V čezake reke pride zakonodaja, v kakšne roke bo položeno vodstvo izvršilne oblasti v državi in po oblastih! Sokol si mora biti kot organiziran član sokolskega združenja in kot misleč državljani popolnoma na jasnem, v kakšnem razmerju so si danes osnovna sokolska načela s prečim časovnim javnim vprašanjem. Sokol mora priti v svoji notranjosti do jasnega zaključka, njezga duševno stanje mora preiti v krepko hotenje.

Brezbržnost za javno življenje je greh proti osnovnim naukom Sokolstva. Maršikje se pogrešno gleda na politiko kot neko umazano, manj dostojno stvar. Zato čujem pogosto v sokolskih krogih napakno mnenje: me ne zanima, drugi naj se za to brigajo. V tej duševni lenosti tiči usodna zmot, ki se nad Sokolstvom in posameznimi društvi lahko grdo mačuje.

Politika je široka državna, socialna, gospodarska in kulturna znanost. Praktična politika ureja vse javno življenje gospodarsko in kulturno in išče potov napredka in skladnosti v različnih nasprotujočih si stremiljenih in zahtevah stanov, gnutih ter idealnih skupin v državi. Sokolu je politika težnja, da se prenese duh glavnih sokolskih gesel v državno zakonodajo.

In v upravo. Sokolska načela naj prevečajo javno in zasebno življenje. Kako naj se to doseže, ako Sokola ne zanima to, kar se godi krog njega, kar te nujno hočeš-nočeš vleče v svoj vrtinec? Politiki ki ne moreš izogniti, dokler živiš v človeški družbi, znotraj države, znotraj občine. Vsak sklep občinskih svetov, vsaka naredba in zakon je žarek, ki te v svojih posledicah zadene socialno ali gospodarsko prijetno ali neprijetno, bolj ali manj občutljivo. Vzgojeni in prosvetljeni Sokol ima moralne in kulturne potrebe. Tvoja naravna pravica in dolžnost je zahtevati, da državna zakonodaja za sleduje cilje ljudske prosvete in moralne vzgoje, da se državni denar uporablja tako-kot velevalo sokolska nacionalna in socialna načela. Niti pastir v visokih gorah, oddaljen gospodarskemu in idealnemu vrvenju v dolinah in ravninah ne

more trditi »vse to me ne briga«. Kaj še le človek v mestih in trgih. Nelzežno zadenes pri vsakem koraku ob politiko v tem širokem smislu te besede, ker si nositelj gotovih kulturnih stremiljenj, ker si davkoplačevalec, član svojega stanu, konsument itd. Ali se moreš izogniti zraku? Podobno je s politikom, ako je ti ne maraš, te ona nu no in neprestano obdaja in buta ob steno. Bratje in sestre, mi slejkoprej vztrajamo pri tem, da nemočemo zanašati aktivne strankarske politike v društva. Sokolska načela naj vlijajo za vse čase, za ves narod, za vse ljudi kot si je to zamislil naš ustanovitelj dr. Tyrš. Toda iz Tyrševih spisov jasno izhaja krepko povdarjena graja za politično brezbržnost, apatičnost ali celo sovražno nerazpoložnost proti zanimanju za javno življenje. Tyrš sam je stal v prednih vrstah aktivnih političnih delavcev.

Sokolstvo mora iskati politično ugodno okvir za svoje udejstvovanje.

Sokolsko prizadevanje obstoji v tem, da duševno in telesno preobrazuje, plemeniti. Ljudje, narod so za nas snov, testo, ki ga želimo preobraziti in mu viliti naše nauke. Sredstva in metoda sokolskega presnavljanja so se izkazala pri nas in pri Cehih za izdatna in na holi učinkovita. Pogrešen bi bil izključno ideal enostranske telesne vzgoje ali vrhunstvo ene tekmovalne vrste. Bistvo našega prizadevanja bodi, da vzbudimo v množici zanimanje za našo stvar, da pritegnemo tisoče oseh v našo sokolsko šolo in da jih dvignemo nad povprečnost ljudske duševnosti in telesnosti.

Starši bratje se dobro spominjate, s koliko težavami smo pred vojno v strogo klirikalni in nemško nacionalni eri dosežali male uspehe. Le pogumni so šli z nami, malokateri državni ali deželni uslužbenec je mogel obleči sokolski kroj, kar je takrat pomenilo disciplinarno postopanje proti njemu. Tedan a politika nas je vrgla iz šolskih telovadnic. V hladnem poznovesenskem dežju in mrazu smo vezhali na odprtem zasebnem dvorišču. Leto pred vojno smo bili na sokolskem izletu na odprti cesti t'k vasi od naujskanega prebivalstva kamenjati. Sokolska mladina ni smela posecati naših telovadnih ur. Pri vseh sokolskih zbora-vanjih je bilo navzoče strogo oko postave, da bi ne bili preveč nacionalni. — Po vojni je mogočen val nacionalizma in državne misli marsikaj podrl, kar je pa po letu 1921. znova oživelo in danes so vsi reakcionarni elementi živahno na delu, da zupet vzpostavijo stare čase.

Mreč predvojno dobo in sedanost, moramo neizogibno priti do naslednjega zaključka: Nujna potreba za Sokolstvo je, da ima v narodu in državi ugoden okvir za svoje udejstvovanje, ako naj delu sledi sorazmeren uspeh. Ugoden okvir pa daje Sokolstvu edino prava nacionalna in napredna politika, kakršno mora Sokolstvo v prid svoji organizaciji in svojim načelom pomagati ustvarjati.

Kdo je resničnost tega izvajanja bolj brkko občuti na lastni koži kot naš Sokol I? To mi daje tudi povod in opravilnost, da ob tej priliki točneje povdarim svoje stališče kot društvenega vodje k politiki. Izročite neomejeno politično moč v občini in državi našim sovražnikom in v nekaj mesecih se bodo šopirila razna klirikalna društva na Taboru. Ko je bila občina v klirikalno-komunističnih rokah in ko je vladala v Beogradu Sokolstvu sovražno klirikalna stranka iz Slovenije, so občinski svetovlaci in klirikalni odvetniki z vsro resnostjo delali načrte, kako s silo preprečiti novo zgradbo Sokolskega doma na Taboru. Sedanjil začasni naš paviljon so hoteli izpremeniti v javno mlekarno, polovico ktnega telovadišča so nameravali razlstiti in potegniti cesto preko tega. — Bratje, na teh primerih vidite, kako blizu stoji politika Sokolstvu. Brez zaščite ob oblasti je uspešno Sokolovanje težavno. Brez sokolskega duha v večini naroda ni nacionalne države.

Danes se bile usodna borba za državo in proti državi:

na eni strani bojna črta za narodno pomirjenje, gospodarski napredak, za ureditev notranjih razmer, kar pomenja obenem moč države na zunan. To je bojna črta za napredak ljudske prosvete, vzpostavitev morale, uničenje konfesionalnih in plemenskih strasti — za narodno in državno edinstvo. — Na drugi nasprotni strani pa preži sovražnik teh idej, izrablja ljudsko nevednost in nezadovoljnost in vabi nerazodno ljudstvo v lažnjivi gesli na svojo bojno stran s končnim ciljem, da dobi vso državno oblast v svoje roke, oživotvori svoja reakcio-

narma načela in nasiti svojo nemoralno lakoto. Ako to ne uspe, potem pa je cilj teh ljudi, vzdrževati neprestano nemirno in nezadovoljno razpoloženje med ljudstvom in na ta način slabiti in rušiti državo. »Največji sovražnik naroda, ki neprestano gloda na narodnem telesu kot črv, je klirikalizem« pravi Tyrš.

Kar se danes v tej usodni politični borbi naha a sredi med nacionalno in separatistično fronto, vse te male stranke in skupine so ubežniki, ki jih je nezdravo osebnost častihlepe ali prirojenost pomanjkanje morale do načel in zvestobe izločilo iz narodne bojne črte, ki razkralja nacionalno fronto in so v danem položaju bojne rezerve za klirikalizem.

Bližamo se velikim odločitvam v državni politiki. Borba separatistov ni naperjena samo proti narodni in edinstveni državi ampak obenem tudi proti načelom in ideji, ki so podlaga državne edinstvenosti, svobode, napredka in državne moči. Udarci namerjeni od separatistov na državo so namerjeni tudi na Sokolstvo, nositelja nacionalne misli in pobornika svobodne in enotne države.

Sokolstvo, brani svetost svojih idealov. Ne dopusti, da uniči sovrag plodove svojega čilnetnega dela. Zmaga državne misli je zmaga sokolske misli. Pogum, borbenost — »šavienka brusena...«

Godišni odsek Sokola I. pozivlja vse mlane, da se zanesljivo in točno udeležijo vaje (pihal) v ponedeljek, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer na Taboru.

II. redni občni zbor sokolskega okrožja Ljubljana II. V ponedeljek, dne 2. t. m. se je vršil na realki II. redni občni zbor sokolskega okrožja Ljubljana II. Poleg društvenih delegatov je bil navzoč tudi poslanec župe Ljubljana I. br. dr. Viljem Krejčič. Dnevni red je vseboval poleg tajniškega, blagajniškega in načelnikega poročila, ki so bila vzeta na znanje, predvsem sklepe glede fuzij obeh ljubljanskih žup, ker je bila dosežanja teritorialna razdelitev okrožja Ljubljana II. zelo ponesrečena, tako da je bilo vsako enotno delo društev, ki jih obsega, skorajda onemogočeno. Finančno stanje okrožja je precej dobro, kljub temu se nekatera društva ne zavedajo svojih dolžnosti ter na dopise okrožja sploh ne odgovarjajo. Najbolje so napredovala društva Ljubljana II. Kamnik in St. Vid nad Ljubljano. Resolucija glede fuzije ljubljanskih žup je bila soglasno potrjena ter se vposle župi Ljubljana I. in JSS. Novi odbor, ki je bil izvoljen s velikom, se sledeč: starista in blagajnik: br. Milko Krapež, Ljubljana II., podstarosta: br. Potočnik Rudi. Kamnik, tajnik: br. Keber Herman, Ljubljana II., načelnik in revizor: br. Kosak Milan, Ljubljana II., načelnica: sestra Lampič Irma, Ljubljana II., prosveta: br. Miroslav Sax, Ljubljana II.

Sport

Drnsalno tekme 8. t. m. — Prvenstvo Jugoslavije. (Ob ugodnem vremenu se vrši jutri, v nedeljo na drsalnišču Ilirije ob Celovški cesti tekma v umetnem drsanju za prvenstvo Jugoslavije in prključno nanjo seniorska tekma z nekoliko lažjim programom. Drsalščje je bilo zadnje dni v jutranjih urah uporabno, kar so tekmovalci povečini izrabili za trening. Ako ostane sedanje vreme, je računati, da se bo moglo tekmi v redu izvesti. Med dosežanimi prijavi je po ena prijava iz Zagreba, Celja in Maribora. Program: ob 8. obvezno drsanje seniorske, ob 9. obvezno drsanje za prvenstvo; najzanimivejša točka programa, prosto drsanje obeh skupin, se prične pri blizno ob 10. uri.

Nogometna sekcija Ilirije. V nedeljo, ob ugodnem vremenu ob 15. trening na Igrišču. Sestanek sekcije v ponedeljek, 9. t. m. ob 20. v Prešernovi sobi restavracije Novi svet, Gospodarska cesta.

Poslano Celjanom!

Ker ta Koštomaj se nikakor nebo udati, začel ga je brivec Faček »strogo« nadzorovati. Vsako nedeljo on mimo gre, in kar ni »prav«, »zapise« se. Imam nizke cene, dele dobro in zato tudi brivnicu polno. Zato, kdo hoče biti po ceni obrit, takoj naj začne k meni hoditi. Vsem zato priporočam se in javnost naj zna ravnati se. Koštomaj, brivec 292.

Lastnik in izdajatelj Konzorij »Jutro«. Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, 1. d. v Ljubljani.

Zahvala.

Ob bridki izgubi naše iskreno ljubljene soproge, oziroma matere, stare sestre, tade in tete, guspe

Amalije Čebular roj. Grignaschi

se zahvaljujemo vsem gg. zdravnikom, ki so se trudili pokoniti objasiti njene bolečine, kakor tudi gg. usmiljenkam, ki so ji v veliko dobročinstvo in trudom stregle, dalje vsem, ki so blago pokojico spremili na zadnji poti ali pa so nam izrazili ustmeno ali plemenito svojo sočutje.

Soprog Jakob Čebular, prof. v p., in rodbino Čebular, široa, Delak in dr. Kanič.

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA

(LA DAME DE
MONSIEUR)

XVI.

MOLK ZLATO, GOLK SREBRO.

Henrik III. je pristopil na mesto svojega opazovanja v trenutku, ko je njegov brat stopil v sobo, tako da mu pri prisluškovanju ni ušla ni ena beseda razgovora. „No, monseigneur?“ vpraša vojvoda de Guise. „Vojvoda, seja je končana!“ odgovarja vprašani. „Vi ste bili zelo blede, monseigneur!“ „Ali se je to opazilo?“ vpraša vojvoda Anžovinski vznemirjen. „Jaz sem opazil, monseigneur!“ „Pa kralj?“ „Ne vem, toda vsekakor vas je kralj zadržal po seji pri sebi, da se pogovori z vami o važni stvari. To je torej, o mojem predlogu, je li?“ „Da!“ Na to nastane molk, neugoden molk, čigar zmisel je tudi Henrik III. v svojem prisluškovališču popolnoma razumel. „In kaj pravi Njegovo Veličanstvo?“ končno vpraša vojvoda de Guise vojvodo Anžovinskega. „Kralj odobrava misel. Toda tako ogromna se mu zdi ta misel, da ima pomisleke, da bi takšni strašni organizaciji postavil na čelo moža, kakršen ste vi.“ „Mi smo torej na tem, da se naša ideja izjalovi?“ „Bojim se, da bo tako, in liga je za enkrat morala na umik.“ „Hudiča!“ klikne vojvoda de Guise, „to bi pomenilo, da je naša misel v kali zatrta!“ „Oba sta enako pametna!“ zašepeta nekdo poleg kralja. Ta se naglo obrne, pa vidi, da je pri njem Chicot, ki ima tudi svojo posebno luknjico v steni, kjer prisluškuje enako, kakor kralj. Kralj zmaje z rameni, ker je Chicot edino človeško bitje, na katerega se zanaša, zato se ne upira Chicotovemu sodelovanju, obrne se zopet k steni in nadaljuje s svojim zanimanjem. Vojvoda de Guise pravi: „Monseigneur, zdi se mi, da bi kralj v takšnem slučaju takoj odklonil. Zdelo se mi je pa, da premišlja. Ali nima morda kakšne druge nakane?“ „Zdi se tudi meni!“ prizna princ obotavljaje. „Pa tudi v tem slučaju je ves pokret v opasnosti, da propade.“ „Sigurno, pa ker se že pričeli barbo, moram vas z vsemi sredstvi odpreti. To sem tudi storil.“ „S čim, monseigneur?“ „S tem, da mi je kralj dal svobodne roke, da ligo ali pokličem v življenje, ali je pa enkrat za vselej pokopljem!“ „Kako to, monseigneur?“ Pri tem vprašanju je oko lotarinskega princa nehote sovražno zasijalo na sobesednika. „Tako, če bi pristal na to, da se na čelo tega pokreta postavi namesto vojvode de Guise vojvoda Anžovinski...“ „Aha!“

klikne Guise, ki ni mogel v svojem razburjenju niti zadržati tega vzklika, niti se napraviti mirnega, marveč se je kar videlo, kako mu je kri jezno zaplala v lice. „Dobro!“ zašepeta Chicot. „Kakor dva psa se bosta grizla za to kost!“ Ali na veliko Chicotovo začudenje se oglasi vojvoda de Guise: „Dobro, dobro...“ zelo spretен politik ste, vojvoda, ako ste s tem uspehi!“ In glas mu je bil pri tem vseeno miren. Obvladal je prvo razburjenje in je zopet hladen računar. „Da,“ pritegne Anjou, „vse okolnosti so mi diktirale takšno ravnanje. Sicer pa še ni nič gotovega dogovorjeno, dragi moj vojvoda, in jaz nisem hotel končno pristati, dokler se nisva povsem sporazumela in dogovorila midva.“ „Zakaj, monseigneur?“ „I, zato, ker še ne vem, kam vse to vodi!“ „No, vam pa jaz povem, ne kam to vodi, ker to ve samo bog, ampak v koliko bi nam kaj takšnega moglo koristiti. Liga je vojska. Jaz imam v roki prvo vojsko, armado. Moj brat kardinal ima v roki cerkev. Sedaj je prav, da vi prevzamete drugo vojsko, ligo. Učedinjeni in složni bomo tvorili moč, kateri ne bo mogel nihče odoliti, niti kralj.“ „Brez ozira na to, da sem jaz dedič prestola?“ vpraša Anjou. „Aha!“ pripomni kralj pri svoji luknjici. „Prav ima!“ zbode Chicot. „Brigaj se ti raje za kaj drugega, ne pa za košulje Ljube Gospe v Chartresu!“ „Ne pozablajte na naše slabe izgled!“ ugovarja Guise. „To je morda kralj Navarski?“ „Ne, ta me ne vznemirja, ker ne misli na nič drugega, ko na svojo ljubezen z gospo de Fosseuse.“ „Vi ne poznate te žilave mačke, ki vedno v zasedi preži na prestol.“ „Naj se samo onemu, ki sedi na prestolu, pripeti kakšna nesreča, pa boste videli, koliko je takšnih mačkov in mačic, ki preže in ki bodo prišli na solnce. Tudi iz Paua bo v Pariz skočil takšen velik maček in bo hotel zasadiati svoje kremplje v nos!“ „Nezgodna onemu, ki sedi na prestolu?“ počasi vpraša Anjou in vprašujoče pogleda Guisea. „Ej,“ zašepeta Chicot, „la Guise pripoveduje prav zanimive stvari, svetujem ti, da se z njimi okoristiš!“ „Da, monseigneur,“ odgovarja Guise Anžovincu, „ne znoje v vaši čbiteljji niso redke, kar veste sami bolje, kakor jaz! Marsikdo je bil v polnem zdravju, pa je naenkrat pričel veneti, in drug je računl na dolg niz let, pa je že čez par ur bil mrtev!“ „Čuješ li, Henrik?“ vpraša Chicot in prime za roko kralja, kateremu je leden znoj pokril lice.

„Da, da, monseigneur,“ nadaljuje Guise. „Samo spomnite se na nesrečo, ko je Montgomeryjevo kopje predrlo rajnemu kralju oko na lovu, seveda znoj po nesrečnem naključju, ali vendar predrlo. In spomnite se na bolezen rajnega Franja II., v ušesu...“ „Vojvoda!“ zašepeta Anjou in zardi.

„Da, monseigneur,“ naslov kralja že nekaj časa sem prinča nesrečo. Mislite na Antona Bourbonškega. Dobil je po naključju strel v ramo, za njo ga drugerega bi to ne bila nesreča, rana je bila lahka. Niemu je bila smrtna... In razen tega se dá ta vrsta nadaljevati. Tako je bilo pri Ivani d'Albert, materi Henrika Navarskega. — poduhala je neke neobičajno parfimirane rokavice, in je umrla. Nenaprakvana nezgoda to. Gotovo ste bili nad to smrtjo zelo začudeni?“

Vojvoda d'Anjou je samo zmignil z obrvmi, kar je dalo njegovi govornosti itak mračnemu licu vprav zlobni izraz. „Mislite končno na nezgodo kralja Karla IX., ki je prejel smrt skozi usta!“

Henrik III. je kar videl, kako se je njegov brat Franjo prepadel umaknil pred Guisom. „Da, monseigneur,“ nadaljuje Guise, „lovske knjige, pri katerih so listi zalepljeni, tako da jih ne moremo listati, če si prej ne namočimo prsta s slino...“ takšne knjige so zelo opasne. Takšni stari špehi otrujejo slino, in brr!“ „Vojvoda, vojvoda, zdi se mi, da vidi vaša fantazija povsod zločine!“

„Zločine? Kdo govori o njih?“ začudeno vpraša Guise. „Jaz pripovedujem samo o nezgodah!“

„In kaj sklepate iz teh nezgod?“ vpraša d'Anjou, ki je želel ta neugodni razgovor končati. Vse te stvari so bile zanj prav neugodne, in obenem so izražale, da Guise ni zadovoljen.

„Jaz zaključujem iz tega, monseigneur, da se vsakemu francoskemu kralju naše dobe lahko pripeti slična nezgoda. Pa tudi glavi lige se lahko kaj takšnega pripeti, kajti biti predsednik lige, pomeni skoraj toliko, kakor biti kralj Francije. Sicer pa, če postanete šef lige, boste pomagali prihajajoči vladi Bearnčevi, Henrik IV.“

„Četrtemu! Čuješ li, Henrik?“ šepne Chicot kralju. „Hudiča! Slišim, da!“ zagodrnja kralj.

„Torej?“ vpraša vojvoda de Guise.

„Torej kaj je vaše naziranje?“

„Kako hočete.“

„In nocoj?“

„Nocoj? Da, tudi to. Nocoj bo Pariz čudno izgledal. Moji ljudje so že na delu.“

„Kaj bo nocoj v Parizu?“ vpraša Henrik III. Chicota.

„Tega še nisi pogodil? Nisi bistroumen. Nocoj se člani lige javno vpisujejo v to bojno udruženje. In s slovesnostjo, seveda. Tajno se je to že zdavnaj delalo. Sedaj pa si dal poloficijsno odobrenje. Torej bodo odsele javno sprejemali člane.“

„Dobro!“ pravi Guise. „Ne izgublajte časa!“

„Da, na svidenje zvečer!“ pravi Henrik.

„Kaj, ti hočeš nocoj na pariške ulice?“ vpraša Chicot vznemirjeno. „Seveda!“ „Nimaš prav, Henrik!“ „Zakaj ne?“ „Nisi slišal nič o nekakšnih nezgodah?“ „V dobrem spremstvu bom. Bodi brez skrbi. Sicer pa pridi tudi ti z menoj!“ „Ne misli, da sem Huguenot, sinko moj. Dober katolik sem, zato vstopim nocoj tudi jaz v ligo. Med znanci bom.“ Glasova vojvode de Guise in vojvode Anžovinskega sta med tem zamolknila. Odsla sta. „Se besedo!“ pravi kralj in zadrži Chicota. „Kaj misliš ti o vsem tem?“ „Jaz mislim, da od vaših prednikov niti eden ni poznal svoje nezgode, pa naj se je tikalo ušesa, nosa ali očesa. Vi imate veliko prednost pred svojimi predniki, sire, ker svojega brata dobro poznate. Je li tako?“

„Da, tako je! Vrag ga vzemi. Kmalu bova vedela kaj več!“

Cenjenim trgovcem in industričarjem se priporoča solidno domače
spedijsko podjetje

74a

„JUGOPORT“ na Sušaku, Uskoška ulica št. 55.

Podružnica podjetja na Raketu in Jesenju. Prevzema vaskovratne
transporte, ucarinjenje in skladiščenje blaga. Informacije br. spletni

Zahvala.

633/a

Vsem, ki so nam ob prerani izgubi našega predragega očeta težili na ta ali oni način neizmerno bol, izrekamo tem potem našo globoko čutečo, srčno zahvalo.

Obitelj Marinova.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega nadvse ljubljenega, dobrega soproga, odnosno očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Jerneja Zajca

izrekamo prečastiti duhovščini, pevskemu zboru, gasilnemu društvu, orožništvu in vsem drugim, ki so našega blagopokojnika spremili na zadnji poti ali kakorkoli izrazili sožalje, našo najprisrčnejšo zahvalo

Obrezje—Medija-Izlake, dne 3. svečana 1925.

Globoko žalujoči ostali.

708a

Iz zanušćine pokojnega g. Franceta Vrhovca (v. u. g.) p. d. Putrarija, posestnika v Snodnji Šaki, na Sv. Jerneja cesti št. 47, se bodeta prodajala dne 10. februarja 1925

dva mlada konja.

Kurci se vabi o.

716/a

SINGER
šivalni stroji

so na vsem svetu
poznani kot na boljši

Singer šivalni stroji,
BOURNE & CO., NEW YORK

Prodaj na obroke

LJUBLJANA, Šeleburgova ul. 3

Centrala za SHS: 35a

ZAGREB, Marulićeva ulica 5

Zastopstva v vseh mestih

Oskrbništvo knesa Windischgratza v Planini

**proda več glav lepe
lemenske živine, krav
in junic.**

701a

Tam se proda tudi
par krasnih konj za vsako vprego
in par oslov po zelo nizki ceni.

Dražbeni oklic.

692/a

V ponedeljek dne 9. februarja ob 9. uri
se bo prodala na javni dražbi v Mariboru, Vetrinjska
ulica št. 11,

**kompletna tovarna za izdelovanje
zamaškov, sirovine in razni zamaški.**

ZAHVALA.

Ob prerani in hridki izgubi mojega nadvse ljubljenega soproga, očeta, gospoda

Rudolfa Grobotka

mi je došlo toliko izrazov sočutja, da mi ni mogoče se vsakomur posebej zahvaliti. Predvsem mi je dolžno-t izreči prično zahvalo darovalcem prekrasnih vencev in šopkov, gasilnim društvom Srednja vas, Črna vas, Stara Futina, Dob. Batrica, Nemški Rvrt za mnogo bro no udeležbo, društvu Sokol za častno spremstvo in prekrasno petje, kakor tudi vsem znancem in prijateljem, ki so v tako mnogobrojem številu spremili nepozabnega k večnemu počitku.

Srednja vas, dne 4. februarja 1925.

700/a

Ela Grobotek, roj. Klepčič, soproga. — Draga, Tilka, hčeri.

**Varna naložitev
kapitla!**

Trgovci in posestniki hiš s trgovino in industrijo v prometnem mestu želi sprejeti **družbenika** ali takoj **družbenico** s kapitalom okoli 2.000 Din in z osebno udeležbo. Stanovanje po volji takoj na razpolago. Družbeniku ali družbenici jamči za varnost kapitala s svojo imovino, oziroma nepremičnino. Ostalo po dogovoru. Ponudbe sprejema uprava „Jutra“ pod „Varnost III.“ 718a

Pozor! 387a Pozor! 718a

Trgovci in gostilničarji.

Jedilno namizno orodje v veliki izbiri tudi po nižjih cenah veletrgovins **OSVALD DOBELO**
Ljubljana, Sv. J. k. na trg 9.

Lepa prilika!

Zaradi družinskih razmer se se razenja lepo **posrestvo**, pripravno za večjo obrt, trgovino in industrijo in ležbo v večjem mestu Slovence, s manjšimi posrestitvom s trgovino ali gostilno. Potreben doplačilni kapital takoj 1.000 Din, ostalo pa po dogovoru in zelo ugodno v brokih. Leno veliko stanovanje in trg vina takoj na razpolago. Dopise sprejema uprava „Jutra“ pod „Družinske razmere.“ 72a

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Brezden ali navadno stroj. Ogledajte si to izredno pri trdki 15-16-17
LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Šeleburgova ulica št. 3
Brezplačen pouk.
15 letna garancija.

Priložnost nakup

Ložnobilja „WOLF“ z nasičeno parno

36 45/56 konj. sil. Gradbeno leto 1915, brez opredeljenih vrzila, vendar s ploščinasto nožjo, zaščeno sposobna za pogon **Cena 72.000 Din od Kranja.** — Na tačnejše pod „Soliden stroj“ na upravitelstvo „Jutra“ 676a

Najboljši šivalni stroj

Excella

iz najstarejše tovarne Nemčije.
Desetletna jamstva. 463a

Za popravila pridemo na dom.

Isredno nizke cene.

M. R. Plevel, Preska pri Medvodah

Korespondentinja

perfektno zmožna slovenskega, nemškega ter deloma srbohrvaškega jezika in nemške stenografije

se sprejme takoj pri večjem

industrijskem podjetju.

Naslov pove uprava „Jutra.“ 712a

Pozor, pekovski mojstri!

V Mariboru se dá v najem modern urejena, nova

parna pekarna

z metalnim strojem in tlačnico ali pa se celotna naprava proda.

V primeru prestopitve (preprodave) se bo naprava v tovarni zopet na novo upostavila. Interesenti naj se obrnejo pod „Klečka prilika“ na upravitelstvo „Jutra.“ 674a

Josip in Rajko Turk

spedijsko podjetje

Prevajanje blaga. v Ljubljani, 22a. Ocarinjanje blaga. Vidovdanska cesta št. 3

prevzema vaskovratne vožnje blaga, kakor premoga, drv, manufakture, starih in novih materialov, po na nižjih cenah istotam so tudi prvovrstni poročni vozovi (trusi s gumastimi kolesi) po vsakihih nizkih cenah na razpolago